

310509

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 9.

చెన్నపట్టణము 1922 వ సం॥ ఏప్రిల్ 25 వ తేది మంగళవారము

No. 20.

సంపుటము ౯

మండుభినామ సంవత్సరము, చైత్ర మాస బహుళ చతుర్థి ౧౪.

సంచిక ౨౦

Portable Steam Engine

ప్రస్తుతము అసంఖ్యాకములలో ప్రతిదినము ఉపయోగించబడుచున్న మార్మల్ హుల్లర్ స్టీముఎంజిను గలిగినట్టి మేల్లైన ఎంగల్ బర్ల రైస్ మెషిన్లచాల స్పష్టముగా నున్నట్లు అందరను తెలుసుకొని యున్నారు.

హిందూదేశమునందు అనేక వాల్లరు లున్నవి (Hullers) వాటినికూడ "ఎంగల్ బర్ల" అను పేరుతో పిలుచుచున్నారు. అయినను అవి మిక్కిలి తక్కువగా పనిచేయుచున్నవి. కొనదలచినవారు వారి లాభము కొరకై ఎంగల్ బర్ల అనునది ఒక్కటిమాత్రమే యున్నదని జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలెను. వాటిలో మొదటిదియు, శ్రేష్ఠమైనదియు వైస్ వాటికి మేము ఇండియా, బర్మా, సిలోను దేశములలో ప్రధాన ఏజెంట్లుగా నున్నాము. హిందూదేశము నందు మా బ్రాంచి ఆఫీసులలో విక్రయించబడు శ్రేష్ఠమైన ఎంగల్ బర్ల హుల్లరులను కొనుటయందు అసక్తి గలిగి యుండవలెను.

మా స్టాకు లిస్టుకు వ్రాయవలెను.

Genuine Engelberg Huller

"వియ్యపు ప్యాక్ రీల సామాగ్రులను నిలువ సామాను లలో నుండికొను వారికి బప్పగించబడును."

మా స్టాకు లిస్టుకు వ్రాయవలెను.

Send for our Stock List: -

MARSHALL SONS & Co., (INDIA) LTD,
CALCUTTA.
BOMBAY.
MADRAS.
LAHORE.
BEZWADA
TANJORE.

నవరంబంగానుకు మంచివెండికి గ్యారంటీ



మావద్ద సవరము బంగారంతో తయారుచేయబడిన సకలవిధములు, వెండిసామానులు అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. అద్దపు యిచ్చినవారి యిష్టప్రకారము వారు కోరుకాలమునకు తయారుచేసి యియ్యబడును. నాలుగు శృంగికముగా లేనిచో నాపను తీసికొని వైకమియ్యబడును.

వర్క్ షాపు 198 } మరాఠు శ్రీనివాసులు
టంకశాలపీఠి మద్రాసు, } నాయుడు, మునిరత్నం
తెలిపాను నెం. 880 } నాయుడు అండునన్ను
నగలవర్తకులు 87 వైస్ వాబాదు మద్రాసు.

ప్రసిద్ధిగాంచిన గ్లోబ్ కంపెనీవారి

వేలిముద్ర వేయు సామానుపెట్టె

వెల రు 1-2-0

(32-8) గ్లోబ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

ఇమిటేషన్			
	రూ.	ఆ.	పై.
రవ్వల కమ్మలు	4	0	0
గజ్జెల వత్తాణము	3	0	0
కట్టకాసుల పేరు	8	0	0
నాగరము	2	0	0
నాను, జరినీ సహా	4	0	0

మెలాపూరు - మదరాసు
విక్టోరియా డిపో,
బొంబాయి, ఆధరణముల, గ్రంథముల
క్యాటలాగు ఉచితము. (2957)

అహమదాబాదు

సభలు

ప్రతిదిన దేశీయ మహాజనసభ

ప్రతి 1-కి రు 0-4-0 (354)

నర్తకులకు 100-కి 25 చొ॥ కమిషనియ్యబడును
ములుగు-నెంకటరమణయ్య, నర్సి-లుపేట, బందరు.



అమృతాంజనము

తలనొప్పిలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.

ఇతర ఏవిధమైన నొప్పిలను కూడ

నూ అమృతాంజనము వాడినంత

మాత్రమున నయచును. వెల 0-10-0 అణాలు.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు-బొంబాయి.

త్వరపడు! జాతకరత్నము ప్రతులు తక్కువ!!

PART I

జన్మనక్షత్రము. పుట్టినతేది నక్షత్రమును గురించి లేకయేసంవత్సర ఫలితములను క్యాలెండరు రీతిగనుతే సహజముగనుక త్వరములకైన జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తనం తట తాము వ్రాసికొనలరు ధనము, సంతానము మున్నగు ద్వాదశభాగములలో మీమీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీనివెల రు 2 మాత్రమే.

క్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
(8291) ఖిరొట్ట, విశాఖపట్నం-జిల్లా.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టుట అందు పేరన్నిక గాంచింది. ధర్మ 1-10-0
ఇండియా సిలోకానందు ఎన్నటికైనను తనలాభము త్వరముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 ఖనసవాడీ, బొంబాయి

(3081) "కత్తికట్టలు"

కత్తికత్తి గట్టి గజము కొడుగు గలది. పొంగునది. 1-కి రూ 4-కి 0.

దేవను కొనడానికి 1టి ఉచితము. పోస్టేజీఖర్చువేరే.

గులయవారు అడ్డబట్టి ఒకరూపాయి అదాన్సు పంపవలెను. వి. వెంకటేశ్వర్లు అందు: కో

కట్టెలు అండ్ లా-కే మేకర్స్ etc. బెద్లాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫ్ అండ్ టెలిఫోన్ ట్రీట్ మెంట్ బెద్లాపురం.

దంతచూరము

వెల పబ్లి 1-కి 0-2-0. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకం.
ఈ భంతిచూరముతో పండ్లు లోముటవలన చిగుళ్లనుండి క్షయము ప్రవించుకుండును. నోటి దుర్బంధములేక యుండును. అనేకులకల్ల ప్రతిరోజు వాడుచుచున్నది. పండ్లు ముత్యములకలె తెల్లగా నుండును. అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

ప్రకటన

చందాదారులు మా ఆఫీసుకు ఉత్తరములు గాని ముద్రలు గాని పంపునపుడు తమ చందా నెంబరును ఉదాహరించు చుండినయెడల ప్రత్యక్ష తరము నిచ్చుటకు సులభముగా నుండును కనుక ఏకనాటి అట్లు తప్పక గావించవలెనని కోరు చున్నాము. ఆం|| ప|| వ్యవస్థాపకుడు.

For Sale Overland.

పెలతక్కువ. శ్రేష్ఠ మైనవస్తువు.

మోటారుకారు, మాడెల్

Go. American Car

స్టీమరు మోటారుగా నడచుట వంటిది. ఇప్పు డ ప్రస్తుతం దొరకనటువంటిన్ని, సదరు మోటారు కారు, మాడెల్ 90 ఓవర్ లాంచు యీక్రింద అడ్డె సు వారినద్ద విక్రయమునకు వున్నది.

వలయువారు యీక్రింద అడ్డెసువారికి వ్రాసి విచారించ కోరెదము.

(17) బుద్రినారాయణ సూర్యనారాయణ. గంటూరు ఫరంవారు, గుంటూరు.

The Guntur Central Stores, Limited.

గుంటూరు సెంట్రల్ స్టోర్స్

లిమిటెడ్

ఈ కంపెనీయొక్క నిలువయున్న పాళీలు సెంటుబుడ్డు వస్త్రములు, కందులు వస్త్రములును, చేతి వస్త్రముల యున్న యింకా కంపెనీ తాలూకు యింతవస్త్రములు 20-4-1922 తేది మధ్యాహ్నము 2 గంటలనుండి గుంటూరు తిలక్ పేటలోని రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసులో వేలములో విక్రయించ బడును. కొనుగోలుదారు సామ్య యావత్తు వెంటనే చెల్లించ వలెను.

గుంటూరు } యె|| సాంబశివశాస్త్రి ఎం.ఎ.బి.ఎల్.
తిలక్ పేట } డి|| లక్ష్మీనారాయణ బి.ఎ.బి.ఎల్.
23-4-22 }
54 డైరెక్టర్లు

కావలెను

మా దివ్యోపధములను అమ్ముటకు ఏజంట్లు.

(1) శుక్ల మేహనివాణ మాత్రలు. (2) ధాతువృద్ధిరేఖ్యం. (3) మూర్తివారణ మాత్రలు. (4) అగ్నిమూర మాత్రలు మంచులొకమును పొందగలరు. అజీ రిక్తి.

M. V. R. RAMACHANDRA ROW, Market Tank, COCONADA.

“తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము.”

మీరు ఇట్లుకదలకే తెలుగు పాఠ్యపాఠ్యుల నేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. వివరముల క్రింది చిత్రనామక కార్డు వ్రాయండి!

(13) ఇన్ ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

తెలంగాణులను పూచియెన

జైపదము

చర్యమునైన యిందు తెలుగువచ్చు వైఖాత వలన రి దినులులో మాయమై పోవును. ఈయోగము ఒకమహాత్మునిచే శ్రేష్ఠ మైన మూర్తిలచే తయారు చేయబడినది. మచ్చలు మాసిపోని ఎడల యిచ్చిన ధరకంటె రెండింతలు వైకము వాపసియ్యబడును. బుడ్డి 1-కి ధర పి. పి తో సహా రూ 3 లు. ఈ తీరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

(3430) The Aryan Nursery, P O Kamtau Darbhanga.

సర్వవృత్తిక విషనంబీని (రిజిస్టర్డ్)



తెలుగువైన తక్షణమే ఈ జైపదమును వాడిన విషమును తీసివేయుటయేగాక బాధ ను పూర్తిగా పోగొట్టును. వెల పాకట్టు రు. 0-8-0 పోస్టేజీ 0-6-0, 4 పాకట్టుకొను వారికి పోస్టేజీ ఇనాం. 1 దబ్బె పోస్టేజీ 5-0-0. పోస్టేజీ ఇనాం.

చిరునామ:—రాజ్యలక్ష్మీ కంపెనీ, సెం. 44 నంబులయ్యరు వీధి, మద్రాసు. (5)

జాబులు

ఏలూరు, అన్నదానసమాజము- వివాహకట్నం.

గుమ్మనూడెం కావనమ్మలు, వైశ్య శ్రేష్ఠి మ||రా||రాజీ లగడపాటి వెంకట నాగభూషణం గారు తమ కొమార్తె వివాహసంకల్పమున, ప్రతిసంవత్సరం, కడ్డీవిజ్ఞప్తి 15 ఏప్రిల్ (కొమార్తెవివాహముతేదీ) అన్నదానము జరుగుటకు కాశ్యతచం దారు 80/ అ||చైయాపాంతులు ది 18 తారీఖున, (ఏలూరులో) ఏలూరు అన్న, వస్త్ర, వైద్య, విద్యావానసమాజమునకు ఖర్చుం యిచ్చినందనీయై రి- డైరెక్టరు.

ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాయులకు ఒక మనవి ఇటీవల మనము మన జీవముల యభివృద్ధి నిమిత్తము చేసిన యాంబోళినముల ఫలితములను చెప్పి పురిరాష్ట్ర ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాయుల సంఘమువారిచే నేర్పరుపబడిన కాశ్య నిర్వాహకసంఘము వారు తెలిసికొని ప్రకటించియుండవలసినది. వా గట్లు చేయలేదు. మన కేమియు తెలియలేదు. ఫలిత మను కూలముగ నున్నట్లు తోచుటలేదు.

వివిధశిల్ప, తాలూకా సంఘముల కాశ్యదర్శులందరూ తిరిగి పరిశీలించి సమావేశమయి కాశ్యసానుసార మార్గముల నరయవలయునా లేక నిరుత్సాహులయి యూరకుండ వలసినదేనా? దయతో యోచింప కోరెదము.

తెన్నేటి వేంకట కామేశ్వరరావు, తాళ్లపూడి.

మోచు రిక

మహమ్మదీయ సోదరులారా, దేశ సేవక యవకులారా! పవిత్రమైన రంజాన్ దినములు సమీపించినవి. ఉపవాస వ్రత ములు గలవనై యునా ము. అంతర్గతకర్మలకు ప్రబోధసమ యము బాహ్యచిహ్నము, ఖద్దరువస్త్రధారణ, హిందూ మహ మ్మదీయ దేశ సేవయవకులెల్లరు యారంజాన్ మాసము జాతీయచూసముగా పరిగణించి ప్రతిమహమ్మదీయ గృహము నకు ఖద్దరువస్త్రములతో వెళ్లి ఈయంపవాసవ్రతం లెల్లరచే ఇతి ధరింపబడునట్లు చేయుటయే మామఖ్యధర్మమయి వున్నది.

మహమ్మదీయ సోదరులారా! యారంజాన్ పండుగలో మీరు చేయవస్త్రదానములు ఖద్దరువస్త్రములతోనే చేసి దేశ సేవ చేయండి.

తాజ్ఝి నూడెం, } డాక్టరు నసీరు అహమ్మదు
28-4-1922. }

అనంతపురమండల తృతీయ గ్రంథాలయ సభ

1921 సం|| జూలైమాసమునందు అనంతపుర మండల ద్వితీయ గ్రంథాలయసభ హిందూపురమున జరిగియుండెను. తక్షణభకు ఉరవకొండనుండి వచ్చిన ప్రతినిధు లగు మ-రా-శ్రీ బెల్లం రామదాసునాయుడు, పేటూరు నాశాయణశాస్త్రిలు గార్లు రాజ్యోత్సవధను దమప్రాంతమునకు జేసిన గుంతకట్లు గ్రామమున జరుపుకొంటుల కాము నిశ్చయించినటుల బెలిసి యుండిరి. సంవత్సరాంతము సమీపించుచున్నను వా కప్పటి కేమియు సంస్థితపడియుండినటుల గానరాదు. ఇంక రెండు మాసములు మాత్రమే వ్యవధియన్నది. కనుక, నా మెప్పుడు సభను సమావేశపరుచునదియు సగ్రాసహృదయతల నెవరి నెన్న కొనునదియుం జల్లికాముఖమున గ్రంథాలయములకుం బెలియఁ జేసెద రని మ-రా-శ్రీ రామదాసు నాయుడు నాశాయణ శాస్త్రిలుగార్లను ప్రార్థించుచున్నాడను.

తుంపు ర్రి సుజీవరావు. ధర్మవరము 22-4-22

బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీ ఎన్నికలు మేసెల 11, 12, 13, 15 తేదీలను జరుగును. సంవత్సరముగ్గర క్రింద జరుగవలసిన ఎన్నికలు నేటికి జరుగ నైయుండుట అద్భుతమని చెప్పవచ్చును. ఇందులకై ముగ్గురుపవిత్రహృదయులు కారాగారప్రవేశ మొన ర్పవలసినవైనను. వారి కిప్పడైన విముక్తి గలుగనిచో మరెయొక తప్ప గావించినట్లు భావించవలసినవచ్చు నని యొకరు వ్రాయు చున్నారు.

సర్ లుడోవికు పోర్టుగారు 21వతేదీ రాజ్యపరిధిని సంభరించిరి. సర్ పోర్టుగారిని రాజ్యపరిధి కె. సి. వి. ఇ. బిరుదచిహ్నములతో నలకరింపజేసిరి.

ప్రకటన

నర్సాపురంతాలూకా పెనుమదం కాపురమ్మలు మత్తగడ్డి గారు గుట్టిపాటి రామచంద్రుడుగారు మత్తగడ్డి మత్త జనల దుర్బోధలక్షకారం మాచాగిర ఆస్తులను పొందుచేయమన్నా రు. మాకు ఏవిధమైన బుణములులేవు. నా అనుమతిలేనిదే మా నాయన గారికి ఎవ్వరు బుణము యివ్వకూడదు. ఆయనగడ్డనుంచి కుటుంబచరస్థిర ఆస్తులు కొనకూడదు. బదులు యివ్వకూడదు. పెనుమదల గొప్పవరంగా వున్న ఆస్తులు నాపేర క్రియపడి యున్నవి.

పెనుమదం } మిత్తిపాటి సూర్యప్రకాశరావువ్రాలు
21-4-1922 }

నోటీసు

పల్లిపట్టు తాలూకా అత్తిమాంజేరి వద్ద రా 62 గ్రామాదులకు సంబంధించిన ఆరణ్యములలోని, తొంగేను, శేల, సురభిపట్టులు, ముప్పివద్ద రా చిల్లర మహాసూళ్లను 1-7-22 తేదీ తాగాయిల్లి శ్రీ సో|| రములకు అనుభవించే యిజారాబాధ్యతను 1922 సం||రం, మేసెల 7 తేదీ పగలు 11 గంటలకు అత్తి మాంజేరి డిస్ట్రీవరువారి మానేజరు ఆఫీసులో, అత్తి మాంజేరి గ్రామంలో ఏలంవేయబడును. సేలు కండిషన్లు మాకు వ్రాసి తెలుసుకోవచ్చును.

తిరుమల తిరుపతి } సి దొరసామయ్య
వద్ద రా దేవస్థానం } డివాక్ పేమ్మారా.
ఆఫీసు, తిరుపతి.
22-4-22.

నోటీసు

బాపట్ల సబుకోర్టులో A. S. 205 నెంబరున యిమ్మడిశెట్టి పుల్లయ్య బాపట్ల మునసపు కోర్టులో O.S. 25 of 19 నెంబరు డిక్రిమిడ అప్పీలుచేసి యున్నా డని సదరు అప్పీలులో రెస్పాండెంట్లుగు (1) చమిక్లాల్ బాలాబాయి షా (2) మోరీ లాల్ గార్లకు తెలియుటకు గానున్న సదరు నెంబరు 29-4-1922 తేదికి వాయిదా అనిన్ని తెలి య జేయడమైనది.

బాపట్ల } ధారా నరసింహశాస్త్రి,
20-4-22 } అపెల్లెంటు రికర్డు, డిజ్డరు.

వేలపు నోటీసు

రాజమండ్రి సబుకోర్టు ఫయిలు

O. S. No. 50. of 1914. Between వాదులు:—దివాక్ బహదర్ శేఖ బనికొలు అలీకు చందు పేరట వ్యవహారించే! శేఖ విశ్వేశ్వరదాసు కస్తూరిచందు దాగా వస్త్రారాలు.

And చారుగుండ్ల వెంకటకంకయ్య సా. జగ్గయ్యపేట:— ప్రతివాది. నదరుసెంబరు ప్రతివాదితాలూకు కాకినాడ జగ న్నాధపురం గ్రామములో చిక్కలవారి వీధిని చిక్కలవారి యింటివెనుకను వున్న Oil Factory తాలూకు ఆముదంతయారుచేసే యావత్తు సామానులతో వున్న రాటుములు 10 గ్లరము తాలు పప్పుచేసే రాటుములు 2 న్నూ ఆముదంబిల వ్రంతుటకు పెట్టిలు 4 న్నూ ఆముదం తూనికవేసి కాటాణు, పాసురాళ్లు వగైరా యావత్తు సామాన్లు పెడదూర్లు దాఖలా చరాస్తీని మహారాజశ్రీ కాకినాడ సబ్బాక్రి నేటు కోర్టువారివల్ల కాకి నాడ జగన్నాధపురం గ్రామములో సదరు Factory వద్దనుండి 28 వ యేప్రియల్ 1922 సం. రం. తేదీని వేలంవేయుటకు స దరుకోర్టు వారివల్లను ఉత్తరువు కాబడినందున సదరు తేదీని వేలంవేయ బడును గనుక యిందుమూలమున తెలియచావుడ మైనది.

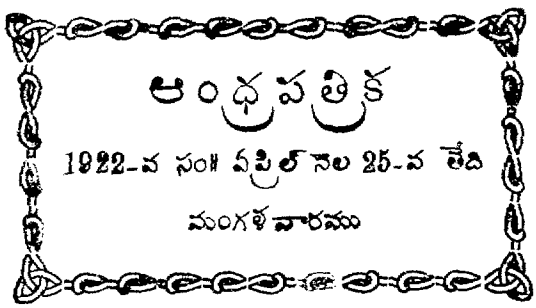
కాకినాడ } ఎ. కామేశ్వరరావు,
26-4-1922 } వాది ప్లిడరు

XI

పల్లపు నేలలలో ఫలించేడి ధాన్యము, గడ్డియొక్క భాగముల పరస్పరసంబంధమునకును, మెట్ట నేలలలో ఫలించేడి వాటియొక్క భాగముల పరస్పరసంబంధమునకు విశేష భేద ముండును. పల్లపు నేలలలో ధాన్యమునకింటి గడ్డిభాగములు చాల ఎక్కువగా నుండును. మెరక నేలలలో అంతభేద ముండదు. మెరక నేలలలో తేమ చాలతక్కువగా నుండుటచేత, స్వల్పకాలములో కాండములు పెరిగి కురచగా నుండును. పల్లపు నేలలలో నీటియాధారమువలన, కాండములు పెద్దవిగా చాల కాలము పెరుగును. క్యూసానాప్రయోగస్థానము లన్నిటిలో ప్రసిద్ధి కెక్కిన, రాతమెట్టిద్దనందు, 1879 సంవత్సరమున అధికముగా వాన కురిసినప్పుడు, అనగా 41 పడునులు కురిసినప్పుడు 100 పానుల గడ్డికి 34 పానుల గోధూమలవంతుల లభించిరి; 1880 సంవత్సరములో 23 పడునులుమాత్రమే కన్నించినప్పుడు 100 పానుల గడ్డికి 95 పానుల ధాన్యమువంతుల లభించెను. కాబట్టి పరస్పరసంబంధము మారును. కాబట్టి మెట్ట నేల ధాన్యములో తేమ తక్కువగాను, భుజించుటకు ఎక్కువ శ్రేష్ఠమైనవిగా నుండుటయేగాక, గడ్డికిని ధాన్యమునకును తూకమందు పరస్పరసంబంధము ఎక్కువగా నుండును. ఒకేజాతి ధాన్యమును పండ్లను అనేక పోట్ల పండుచుండినను వాటిలో వ్యత్యాసము కనపడుచుండును. గోదావరి జిల్లాలో ఫలించేడి బటావియా వారింజపండ్లవలె ఇతర ప్రదేశములందు ఫలించేడి బటావియా రుచికరముగా నుండవు. బెంగళూరిలోని మల్లాబా మామిడిపండ్లవలె ఇతర ప్రదేశములందు ఫలించేడి మల్లాబా అంత రుచికరముగా నుండవు. కడపలోని మామిడిపండ్లు చాల రుచికరముగా నుండును. పెనుగొండలో లభించేడి ద్రాక్షపండ్లవలె, అచ్చటికి సమీపమందుండే ప్రదేశములలోను అంతమంచిద్రాక్ష లభింపదు. నెల్లూరు ఒంగోలు సమీపమందు కశువులు అభివృద్ధికి వచ్చిన విధముగా సమీపజిల్లాలలో పెరుగవు. ద్రావిడ దేశమందలి వరి అతిధానేకమందు అంత శ్రేష్ఠమైనది పెరుగవు. అందుకు కారణమేమి? నేల వ్యత్యాసమువలననా? బల్లారిలోని పల్లరేగడ నేలను చులబారు జిల్లాకు తీసికొనిపోయి ఆ నేలలో ప్రత్తి పైరు చేసినను అంత శ్రేష్ఠముగా పెరుగదు. ఈ భేదము నేలవల్ల కలిగింది కాదు. ఆయా ప్రదేశముల యొక్క తీర్మానాని స్థితుల ననుసరించి యుండును. ఈ విషయమును నిర్ధారణ చేయుటకు అతినిచ్చితమైన నొక ప్రయోగమును జూరవలసియుండు చేసిరి. గోధూమలలో సత్రజనితో సంబంధములేని హావారవదార్థము కలదు. దానిపేరు “ప్రాటీను” అని. అదే నేమయినకు ఎక్కువ ముఖ్యమైనది. ఒకేజాతిని సమానదేశములందు పైరుచేయగా, “ప్రాటీను” మొత్తము పలచింపజేయుట మారుచుండెను. “1905 సంవత్సరము

మాస్కెస్టరు ప్రతిపక్షామితులగును కార్మికులగును
ఇంతను సమాధానము వదురులేదు.

[8458] శ్రీ కృష్ణమూల యింగ్లీషులో (నాయుట యుచితము
D. polines & Co.
Chemists, No. 5 Harimohan Das Lane
Calcutta



ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 25-వ తేది

మంగళవారము

తండ్రి, కుమారుడు

కుమారుని దోసములకు తండ్రిని శిక్షించుట క్రొత్త న్యాయ మగుచున్నది. వింత వింత యుత్తరువులను ప్రకటించెడి యీ దినములలో, నిట్టి స్థితి తటస్థించుటయం దాశ్చర్యము లేదు. గంజాము జిల్లా బరహంపురమునందు గవర్నమెంటు ప్లీడరుగ ను పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరుగను ఎనిమిదిసంవత్సరము లనుండియు బనిచేయుచున్న వరహగిరి వెంకటజోగ య్యపంతులుగారు, వారి కుమారులగు వి.వి. గిరిగారు నిరాకరణావలంబు లగుటచే, తమయద్యోగపదవికి రాజీనామా నీయవలసివచ్చెను. జోగయ్య పంతులు గారు, మితవాదలు, సహకారవాదులు. తండ్రి కుమారులకు, రాజకీయవిషయములందు గాని మరి యేయితరవిషయములందు గాని అభిప్రాయ భేద ముండవచ్చును. ఆ విషయమై వారు అత్యంతమగు పట్టుదలను చూపవచ్చును. ఇరువురను వేర్వేలు పక్షములకు తెడవచ్చును. అంతమాత్రముచే, తండ్రి కుమారుల కుండెడి సహజసంబంధము వీడి పోవునా? ఆనోవ్యక్తమే నశించునా? అంగ్ల దేశ మునందు ఒక్కకుటుంబములోనివారు వేర్వేలు రాజకీయపక్షములకు జెందినవారు గలరు. తమ తమ విశ్వాసముల ననుసరించి వారు బనిచేసెదరు. అందుచే, ఒకరి నొకరు విడనాడవలయు నని ఎవరు ను జెప్పటలేదు. భేదాభిప్రాయములు లున్నను, సాంఘిక సంబంధమున కవి యడ్డు పడుట లేదు. హిందూ దేశమునందు మాత్రము ఒకరి యభిప్రాయ ములకొరకు మరియొకరిని నవ్వపెట్టవలయునా? ఒక్కకుటుంబమునందే ఒకరున్యాయవాదివృత్తి నవ లంబింపవచ్చును. మరియొకరు ప్రజాహితజీవితము కొరకే తన జీవితమును ధారబోయవచ్చును. అట్టి వారు, దేశహితైక కార్యములందు నిమగ్ను లగుట సహజము. మరియొకరు ప్రభుత్వమునం దున్నతో ద్యోగముల బడసి ప్రభుత్వమువారిని మెప్పించుటకు బ్రయత్నింపవచ్చును. నాలుగవవారు వర్తకము నవ లంబించి, స్వతంత్రముగ జీవించుచు, ఒకరికి లొంగి యుండక సంచరింపవచ్చును. కాని వీరందరును ఒక్కగృహమునం దుండగూడదనిగాని, ఒక్కపంక్తి ని భుజింపగూడదనిగాని, ఎవ్వరి వృత్తిని వారభ్య సింపగూడదనిగాని శాసించుచో, ఎంత విరుద్ధముగ నుండునో యూహించుట సులభసాధ్యము.

కాని, జోగయ్య పంతులుగారి విషయమున ప్రభుత్వమువారు వలంబించిన పద్ధతి, యీమార్గ మునే అనుసరించుచున్నది. వారు తమ రాజీ నామాను ప్రభుత్వమువారికి పంపునపుడు వ్రాసిన లేఖయందు, సందర్భముల నన్నిటిని తేటగ వివరించి, ఈ వ్యవహారము ఎంత పరిహాసాస్పదముగ నున్నదో సూచించిరి. వీరు 1914 సంవత్సరము నుండియు గవర్నమెంటు ప్లీడరుగనుండి అధికారుల మెప్పువడ యుచుండిరి. ఫిబ్రవరి మాసమునందు జిల్లా మేజిస్ట్రే టుగారు వీరిని మందలించిరి. కుమారులగు గిరిగారి యడల వీరు కఠినముగ నుండవలయుననియు, పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరు పదవిని నిలుపుకొనదలచుచో వీరు కుమారుని వెడలగొట్టవలసిన దనియు, వీరు నిరాకర

ణావలంబులను ఇంటజేర్చుచున్నారనియు, నిరాకర ణావలంబులసభ లిక్కడ జరుగుచున్నవనియు, తమకు తెలిసినటులను జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు తెలిపి యుండిరి. జోగయ్యపంతులుగారు రిండులకు జవా బిచ్చుచు, తమగృహమునందు నిరాకరణసభలు జరిగినమాట అసత్యమనియు, తమకు అతిథులుగ వచ్చెడివారలలో నిరాకరణావలంబులు, మితవా దులు, ఇతర రాజకీయాభిప్రాయములు కలవారును గలరనియు, బలికిరి. తమకును, తమకుమారునికిని రాజకీయాభిప్రాయములలో భేదము గలదని, వీరు స్పష్టముగ తెలిపిరి. నిరాకరణవాదియగు కుమా రుడు తన ఇంటియందున్నమాత్రమున, తండ్రి పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరుగ నుండరాదనుట, సహే తుకముగాదని, వీరు తమలేఖలో వివరించిరి. 1919 సంవత్సరమువరకు, జోగయ్య పంతులుగారు కౌన్సిలరుసభ్యులుగ నుండిరి. వారి రాజకీయమతము మితవాదమతము. వారి స్నేహితులలో కొందరు నిరాకరణావలంబులయిరి. అయినను, వారికిని వీరికిని స్నేహభావము నడలకుండుటచే, వారిగృహమునకు వీరు అతిథులుగ వచ్చుట జరుగుచుండెను. ఇం దాశ్చర్య మేమియు లేదు.

బ్యారిస్టరుగ వీరికుమారుడు తమ వృత్తిని వదలి నిరాకరణావలంబుడయ్యెను. వృత్తిని విడువక ముందు తండ్రి కుమారులు కలిసి నిరాకరణోద్య మమును గూర్చి చర్చించియుండిరి. అభిప్రాయభేద ము వెల్లడియయ్యెను. ఎవరి యిష్టానుసారము వారు బనిచేయ నిశ్చయించిరి. నిరాకరణావలంబులగు స్నేహితులతోగూడ, జోగయ్య పంతులుగారు ఈ విషయమై వాదముజేయుచుండిరి. భిన్నాభిప్రాయ మును తెలుపుచుండిరి. సహకారమే, వారి యభిప్ర వనుటకు, వారు పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరుగ బనిచేయుట యొక చిహ్నము. నెకండుగ్రేడు కాలేజీ కమిటీకి, వీరు ఉపాధ్యక్షులుగనుండి కళాశాలాభివృద్ధికి పని చేయుట మరియొక చిహ్నము. ఈరాష్ట్రమునందే గాక, జెంగాలు, సంయుక్త రాష్ట్రములలోను, మరియితర రాష్ట్రములలోను ప్రభుత్వోద్యోగము లందు తండ్రిలు బనిచేయుచుండ కుమారులు జాతీ యోద్యమమునందు బనిచేయుచున్నను ఉభయు లును ఒక్కయింటిలోనే నివసించుట, సర్వసామాన్యమని జోగయ్య పంతులు విశదపరచిరి. కాని స్వదేశే నత్రుధారణము మంచిదని తోచుటచే, వారుకద్దరును ధరించుచుండిరి. కద్దరును ధరించుట కాక్షేపణయిండదని వీరు తెలుపుచున్నారు. తమ యద్యోగమును ఎటులయినను నిలుపుకొనుటకు వారి పరిహారోక్తులను వ్రాయటలేదు. వారి నిజాభిప్రాయమును మొదటినుండియు వెల్లడిజేయు చునే యుండిరి. కాని, కొడుకుతో కలసియుం డుచో ఉద్యోగమును వదులుకొనవలయుననిచెప్పుట ఎంతమాత్రము సబబు గాదని తెలియజెప్పుటకే, వారిసంగతుల నన్నిటిని వివరింపవలసివచ్చెను. ప్రభు త్వమువారి కీకారణములు నచ్చలేదు. పంతులు గారు తమయద్యోగమునకు రాజీనామా నీయవల యునని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినటుల, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు వ్రాతమూలముగ తెలిపిరి.

ఇంకను పదునాలుగవసంవత్సరము వారికి యద్యో గకరిమితిగలదు. అట్టిస్థితిలో తమకు రాజీనామా నీయవలసిన బనిలేదనియు, ప్రభుత్వము వారు సూచించిన కారణములు న్యాయవిరుద్ధములుగ నున్నవనియు, జోగయ్యపంతులుగారు భావించు చున్నను, తమ కక్షిదారులగు ప్రభుత్వమువారు తమను న్యాయవాదిగ నుండనక్కరలేదని తెలుపు చున్నపుడు, దానినే యంగీకరిండుట ఆత్మగౌరవ భంగమని వారుదలచి రాజీనామానుపంపిరి. పంతు లుగారి రొక్కసంగతినిగూర్చి తమయభిప్రాయమును

ధైర్యముతో తెలిపియుండిరి. అది యనేకులకు వర్తించును. ప్రభుత్వపు కొలువునందున్నవారు తమ స్నేహితులతోను బంధుగులతోను సంబంధ బాంధవ్యములను వదులుకొనవలయుననుటగాని, కొడు కులనుగాని రక్తసంబంధముగల ఇతరులనుగాని గృహములనుండి పంపివేయవలయునని దొరతనము వారుపట్టుబట్టుటగాని, సహేతుకము గాక బోవుటయ గాక అసంభవమనిగూడ పంతులుగారు సూచించు టెంతయు భావ్యముగనున్నది. ఇట్టికోర్కె, భారతీ యభావములకు విరుద్ధమనియు, ఇందునలన నిష్క పటహృదయులగు ప్రభుత్వోద్యోగులు కపటులుగ బ్రవర్తించవలసి వచ్చుననియు, ఇట్టి యుత్తరువుల వలన ప్రభుత్వమువారి తలంపు నెఱవేరుటకు మారుగ భంగపడుననియు, పంతులుగారు తేటపర చిరి. ఇందలి న్యాయాన్యాయములగూర్చి చర్చింప నవసరము లేదు. దేశపరిస్థితు లేతీరున నున్ననో, అధికారుల ప్రవర్తన మెటు లున్నదో గ్రహించుట కీసంగతులు తోడ్పడగలవు.

కద్దరును ధరించుటగూడ తప్పగుచున్నది. తండ్రికుమారులొక యింటిలో నివసించుట గూడ దోసమగుచున్నది. ఇట్టి నిర్బంధ ములు జెరిగినకొలది యు, జాతీయోద్య మము విచ్ఛిన్నమగునని భావించుట ప్రమాదము. జాతీయోద్యమవాదకమునకు నిర్బంధ విధాన తీవ్రత తోడ్పడుచున్నది. సహకారవాదులు నిరా కరణావలంబులతోచేతులగులుపుటకు అనుకూలించు చున్నది. జన్మస్వాతంత్ర్యము లందరకును గావలసి నవే. వాని సంరక్షణము అన్నిపక్షములవారికిని అవసరమే. మితవాదులకు స్వయముగ నిర్బంధ ముల చురుకు అంతగ తెలిసియుండక బోవుటచే, వారు జన్మస్వాతంత్ర్య సంరక్షణావశ్యకతను గ్ర హింపక, సంస్కరణములను ఎండమావులవెంట బరుగిడుచుండవచ్చును. కాని, తోడి భారతీయులు ఇరువదియైదువేలమంది నిర్బంధింపబడియుండ, పలు తావులందు వాక్యాస్వాతంత్ర్యము సయితము నిరో ధింపబడుచుండ, మితవాదులు నిర్బంధ తీవ్రతను గ్రహింపజాలరా? సురక్షద్రావధ జెనర్లగారివలె, పంగదేశీయులను వేసకువేలమందిని నిర్బంధించు టలో రొనాల్డుపే ప్రభుత్వమువారు నిగ్రహము గనుజఱచిరిని, జెప్పుటకు వీరు సాహసించురా? శాసనసభ్యులు తుర్కీ సమస్యనుగూర్చి తమ యభి ప్రాయమును తెలుపుట కేర్పాటుజేసినసభ డిల్లీలో నిషేధింపబడియుండ, మాలవ్యాగారికి సయితము నిషేధపు టుత్తరువులను జారీజేసియుండ, జోగయ్య పంతులుగారివంటి మితవాదులను ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నీయవలయునని బలవంతపెట్టుచుండ, జన్మస్వాతంత్ర నిరోధము పొడగట్టుటలేదా? కొంతకాలమువరకు, మితవాదులకు స్వయముగ నిర్బంధభారము అంటకబోవచ్చును. కాని, వారయి నను దేశపరిస్థితులను బాగుగ గమనించి, మూకి భావమును విడచిపెట్టి, స్వాతంత్ర్యసిద్ధికై నిరంతర కృషిసలుప నారంభించుచో నిరోధములు వెన్నం టును. నిర్బంధములు బేధింపబడును. అందుచే, స్వార్థచింతతో నెవరును మెలగుట పాడిగాదు. శ్రేష్ఠ షేమము నాలోచింపవలెను. జనసామాన్యమున కంతకును లాభించెడిమార్గము నవలంబింపవలెను. ఏకొలదిమంది లాభమునో దృష్టిపథమునం దుంచి కొని లాభములేదు. తాత్కాలికలాభము నాశిం పక, శాశ్వతలాభమును పరికింపవలెను. ఇటుల మెలగుచో, మితవాదులును జాతీయవాదులును కలసి, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి తోడ్పడ గలుగుదురు. భారత జాతీయప్రబోధము, త్వరలో పూర్ణముగ సిద్ధించుగాక!

కాలమహిమ

బాల్మికిలు, యూరిపునం దితరదేశముల వారిచే బహిష్కృతులైరి. వారి ప్రవర్తనముగూర్చియు, వారి సిద్ధాంతముల గూర్చియు, పలువిధములగు వార్తలు ప్రచురింపబడుచుండెను. ఆ వార్తల జూచిన, వీరిని మానవులుగ వరిగజేంచుటకు వీలగు నాయను సందియము బాడముచుండెను. వారిని దరిచేర నియగూడ దని పట్టు బట్టిన జాతులు నెమ్మది నెమ్మదిగ వారితో వాణిజ్యసంబంధము నేర్పరుచుకొనవలసినవైనను. ఇప్పుడు వారిని జనోవా సమావేశమునకు బిలిపించిరి. ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి, ఇటాలియను ప్రతినిధులతో బాటు, బాల్మికి ప్రతినిధులును సమావేశమై నాశీనులై ప్రపంచ వ్యవహారములను చర్చించుచున్నారు. ఇంతియగాక, తెలివితేటలయం దేమి, రాజకీయనిపుణతయం దేమి, మంత్రాంగశక్తియం దేమి, ఆర్థికాస్త్రపాండిత్యము దేమి, రుష్యా ప్రతినిధులగు చిచిరక, క్రాసిను గార్లు ఇతరులెవరికిని దీసిపోవరని, రూటరువార్తలయందే గనుపించుచున్నది. లండనునగరమునందు మిత్రమండలి పండితులు గూడి తయారుజేసిన నివేదికసంపూర్ణముగ నున్నదనియు, అందలి యంశములను త్రోసిబుచ్చుటకు వీలుండదనియు, మిత్రమండలి ప్రతినిధులు భావించియుండిరి. కాని, రుష్యా ప్రతినిధులు ఆర్థికాస్త్రజ్ఞానమును వినియోగించి, నివేదికాంశములను విమర్శింప మొదలిడగ నే, సభ్యుల కాశ్చర్యము జనించెనని, విదేశవార్తలు తెలిపియుండెను. జనోవా సమావేశమునందు వీరు ఇతరులతో సరిసమానముగ మెలగుటయగాక, వీరిని ఇటలీరాజుగారు విందుకు పిలుచుట మరింత ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. రాజపరిపాలనమునకు విరుద్ధముగ సోవియటు రాజ్యమును స్థాపించి, ధనవంతుల పలుకుబడిని తగ్గించి సామాన్యజనుల పలుకుబడిని వృద్ధిజేయుటకు ప్రయత్నించిన బాల్మికి ప్రతినిధులకు, ఇటలీ నృపుడు మిదొసగుటయు, వారితో కలసి మెలసి ముచ్చటించుటయు కాలమహిమగాక వేరేమగును? కాల మెట్టి మార్పుల నయినను దెచ్చిపెట్టును. నాగరికసంఘములో నెటుల మెలగవలయునో తెలియని బాల్మికి ప్రతినిధులు రాజమర్యాదలకు తగినదుస్తులను ధరించుటయగాక, వాత ప్రవర్తనము రాజనీతి సాంప్రదాయముల కనుగుణ్యముగ నుండెనని గూడ రూటరు దెలుపుచున్నాడు. లండను ప్రెస్సుపత్రికా సంపాదకులగు విక్ హాము స్టీడుగారు జనోవానుండి వర్తమానమును పంపుచు, బాల్మికి ప్రతినిధుల నడవడిని వర్ణించిరి. వారిదుస్తులు, సభాగౌరవమునకు సరిపోవునటులుగ నుండెను. ఇటలీరాజుగారితో వారు కడు సరసముగ ముచ్చటించిరి. జనోవా ఆర్థి విషపుగారితో ముచ్చటించుచు, రుష్యాయందలి మతసంఘము లనుభవించెడి స్వాతంత్ర్యమును వర్ణించిరి. ఇటలీరాజుగారు, తనప్రజలకు కన్నతండ్రివలె నుండినందులకు, చిచిరకగారు వారి నభినందించిరి. క్రాసిను గారు గూడ రాజుగారి యోజనాత్మకత గౌరవము జూపుచు, రాజులెల్లరలో వీరెక్కును ప్రజాపక్షపాతియని నుడివిరి. ఇంతియగాక, రాజులేని ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమున కిట్టివారు అధ్యక్షులుగనుండుట తమ కిష్టమనిగూడ నుడివెరట. ఇంతటి స్వతంత్రముతో బాల్మికి ప్రతినిధి రాజు నుద్దేశించి ముచ్చటించుట, చిత్రముగ దోషకమానదు. కాని, కాలము దెచ్చిపెట్టెడి మార్పులు, ఆతి విచిత్రముగనుండును. నేడు మిత్రులు రేపు శత్రువులగుదురు. నేటిశత్రువులు రేపు మిత్రులగుచుండురు. రుష్యావారతే

గాక, జర్మనీవారుగూడ జనోవా సమావేశమున కావ్యనింపబడిరి. రుష్యాకును, జర్మనీకిని ప్రత్యేకముగ జరిగిన యొడంబడికను ఆధారముగ గైకొని, జనోవా సమావేశమునకు జర్మనీతోగాని రుష్యాతోగాని సంబంధముండగూడదని, ఫ్రెంచివారు గర్జించుచున్నారు. లాయడు జార్జిగారు వారిని శాంతిపరుచుచు, జర్మనీవా రిచ్చిన సమాధానము సమంజసముగ నున్నదనియు, నిముసనిముసమునకు అభ్యంతరముల జెప్పి, సభను భగ్నము జేయుట భావ్యముగాదనియు, మందలించిరి. శత్రువులుగ నున్న వారిపై ఫ్రెంచిప్రతినిధులు తీవ్రాగ్రహము జూపుచుండ, లాయడుజార్జిగారు సామ్యముగ ప్రవర్తించుట, వారికి కష్టముగ నుండక మానదు. కాని, ప్రపంచమునందు మార్పు లతి త్వరితముగ జరుగుచున్నవి. పునర్నిర్మాణము నిమిత్తము అనేకసమావేశములు గూడుచున్నవి. ఇవి యన్నియు నిజాధారములను గ్రహింపక, తాత్కాలికపు వ్యవహారములపై తమద్వష్టిని నిగుడించుచున్నవి. భారతవర్షము తగినమార్గమును జూపగలుగును. కాని, ముందుగ నది స్వాతంత్ర్యమును వడయుట అత్యవశ్యకము.

నిరాకరణవాదులు: ఆయుధశాసనము

బాబు భగవానుదాసుగారు సుప్రసిద్ధ నాయకులు. తత్వజ్ఞులు. ఆహింసానతులు. అట్టివారికి గల ఆయుధధారణపు హక్కును తొలగించుటకు, బెనాదిసుజ్ఞుల మేజిస్ట్రేటుగారు జూనుకొనిరి. సహాయనిరాకరణ పక్షమునందు జేరినవారి కెవరికిని ఆయుధధారణపుహక్కు ఉండగూడదనియు, అందుచే భగవాన్ దాసుగారు తమయొద్దనున్న ఆయుధములను వారము రోజులలోపల తమవరము జేయవలయు ననియు, మేజిస్ట్రేటుగారు కోరిరి. భగవాన్ దాసుగారు ఇందుకు జవాబిచ్చుచు, తమ పక్షమువారు ప్రస్తుతప్రభుత్వ విధానమును శాంతి పద్ధతుల ననుసరించి మార్పుటకు యత్నించుచున్నారనియు, ఆల్లరులను పురికొల్పి దౌర్జన్యము వహించుట కెంతమాత్రము దలపెట్టుట లేదనియు, ఆయుధధారణము మానవునకు గల జన్మస్వాతంత్ర్యముగాని, అది కేవలము సౌకర్యముగాదనియు తెలిపిరి. మేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరువునకు కుండ నవసరము లేదు. స్వాతంత్ర్య నిరోధము పూర్తియగుకొలదియు, ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధాన స్వభావము బయల్పడుచుండును. స్వరాజ్యసిద్ధి త్వరితముగ చేకూరుటకు, అనుకూల షరీతు లుదయించును.

శ్రీ తిరుపతి శ్రీనివాసమూర్తి

శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి

“కథా వేంకటనాయకః” అని వినుతింపబడు ప్రత్యక్ష దైవమగు శ్రీతిరుపతి వేంకటేశ్వరుల వారి రంగుల పటము క్కటి మాకార్యాలయమునకు పంపబడినది. దానిని కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ నందుకొంటిమి. మకరతోరణము క్రింద వికసిత సహస్రార వింద పీఠమున స్వామి చతుర్భుజుడు శంఖుచక్రధారియై బహుళ బహువిధ విచిత్ర వర్ణవర్ణిత పుష్పమాలాంకృతుడును హారకేయూరకీరీటాద్యా భరణభూషితుడును పక్షిభాగవిరాజిత శ్రీచహలక్ష్మీ (పద్మావతి) సహితుడును విష్ణుపీఠాంబరపరిధాన విరాజితుడును, కన్నాదీతిలకవిభాసితవదనార విందుడు నై నిలచియున్నట్లు చిత్రంపబడిన యాచిత్రపటము చూచువారలకు శత్రుపర్వమయి భక్తి ప్రకాశనాపటివై పూజనీయమై అలరారుచుండినందులకు మేముమానానంద కందళిత హృదయారవిందుల మైతిమి. దీని తిజస్వరు వెంబరు 671 ఇది కేరళమునందలి లానవలలో రవివర్మ చిత్రశాలలో ముద్రితము. మైసూరులోనున్న శ్రీనివాస ఎలక్ట్రిక్ ప్రెస్ ప్రాంతేటరు డి. ఎస్. కృష్ణస్వామయ్యంగారి యాపటమున ప్రకాశింపజేసిరి.

విదేశవార్తలు

జెనోవా సమావేశము

రష్యా జర్మను ఒడంబడిక

పరాసు ప్రతినిధుల య సమ్మతి
ఏప్రిలు 22:—మిత్రమండలివారి నిబంధనలకు జర్మను లంగీకరించిరిగాన రష్యా జర్మను ఒడంబడిక వివాద మంతరించెనని బ్రిటిషుప్రతినిధులును మిత్రమండలివారును తలచిరి. ఈదినము సాయంత్రమున పరాసుప్రతినిధులు ఒడంబడికపై తిరిగి యసమ్మతిని దెలుపుచు, మిత్రమండలి ప్రభుత్వములకును సమావేశకార్యదర్శకులకును చెలియొక బాబును పంపెను. వీనివలన సమావేశకార్యక్రమమునందు వరయొక పిడుగుబడి నట్టాయెను. రష్యా జర్మను యొడంబడిక వర్షెల్లు యొడంబడికకును కేసుత్తిర్యానములకును విరుద్ధముగ నున్నదనియు అందుచే నీ రష్యాను క్యుబానములను చర్చించు నుపసంఘమునందు జర్మనీప్రతినిధులతోగూడ గూర్కొనుట మిత్రమండలి కవమానకర మనియు నా బాబునందు గెడు. జర్మనీకి పంపిన నోటుపై సంతకము లొనర్చిన పది ప్రభుత్వమువారును ప్రస్తుతపరిస్థితులను సంప్రదించుటకు సమావేశము గావలెనని పరాసువారు కోరుచున్నారు.

మిత్రమండలి సమావేశము

ఏప్రిలు 22:—ఈదినము సాయంత్రము, పరాసుప్రతినిధుల కోరికపైన, పదిప్రభుత్వముల ప్రతినిధులును సమావేశమైరి. బాల్మోగారు తమ బాబునందు దెలిపిన రీతినే, రష్యా జర్మను యొడంబడిక వ్యాయచిరుద్ధముగ నున్నదని దెలిపెను. జర్మనులు మిత్రమండలితో సహకారముగ మెలగుటకు ప్రయత్నించుచున్నారనియు మిత్రమండలివారు తెలిపిన వరతుల ననుసరించి వారు రష్యావ్యవహారములందు బోక్యమును వదలుకొనినదియు లాయడుజార్జిగారు తెలిపిరి. జర్మను లంగీకరించిన వరతునకును మిత్రమండలివారు ప్రభుత్వమున నూచించిన వరతునకును యెట్టిభేదమును లేదు. రష్యా జర్మను సంధియందుగల సమస్యలను సమావేశమువారు చర్చించు తరి అందు పాల్గొను హక్కును జర్మనులు వదలుకొనిరి. సమావేశ ప్రభుత్వసంఘమువారు వీరికన్న పెట్టి విశేషముల చర్చించెదరో దెలియుట లేదని లాయడు జార్జి గారనిరి.

ఏప్రిలు 18 వ తేదీన మిత్రమండలివారు జర్మనుల కంపిన బాబునందు దెలిపిన వరతులకు జర్మను లంగీకరించి రని సమావేశమునా రేకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి.

ఏప్రిలు 23:—గతదినము వివాదములు ముగిసిపోవారతనీదినము శాంతియు గనుండెను. ప్రతిదినము వివాదములు సంభవించుటనుగురించి లాయడుజార్జి గారు రాసయమున చాల వినుగుకొనిరి. పరాసువారు జర్మనులకు వ్రాసిన బాబునందు జర్మనులను అసత్యవాదులని గూషించుట జెనోవా సమావేశ ఆశయములకు భిన్నముగ నుండెనని జర్మను ప్రతినిధుల నాయకుడగు డాక్టరువర్దుగారు సమావేశాధ్యక్షులగు ఫ్యాబ్రాగారికి వ్రాసిరి. శత్రు ఈవివాదము లన్నియును అంత మొందుననియు, సోమవారము నుండియు ఆర్థికవిషయములపై చర్చ ప్రారంభించుటకు వీలుండుననియు యెంచుచున్నారు. కాని పరాసులకును జర్మనులకును చాలభేదము ప్రబలమై నున్నది. పరాసువారు సమావేశ కార్యక్రమమున కాటంకములు గల్పించుచున్నారు.

రష్యాను మిమోరాండము

ఏప్రిలు 22:—రష్యానుల మిమోరాండము మిత్రమండలివారికి జేరినది. ఈ మిమోరాండము, రష్యావ్యవహారములను విచారించు ఉపసంఘము వారియెదుటకు వచ్చెను. ఈమిమోరాండము కేసుత్తిర్యానమునకును చిచిరనుగారు లాయడు జార్జి గారికిపంపిన లేఖకును వ్యతిరేకముగ నున్నదనియు నందుచే నీ చర్చయందు పాల్గొనబాల ననియు, పరాసు సభ్యుడగు సిడూత్స్ గారు దెలిపి సభ నుండి వెడలిపోయెను. జపాను ప్రతినిధులు గూడ నట్లనే గావించిరి.

సంఘాధ్యక్షుడగు సర్. లామింగువర్గింకుటకు ఈవెన్ను గారు సభ ముగిసెనని ప్రకటించిరి. రష్యాను ప్రతినిధులు వెంటనేలేచి మిమోరాండము నుపసంహరించుకొంటిమనియు తమయుద్దేశములకు గురించి మిత్రమండలివారు పోరబడిరనియు ప్రకటించిరి.

జర్మనులకు మిత్రమండలి ప్రత్యుత్తరము.

ఏప్రిల్ 23:- మిత్రమండలి పరిరాష్ట్రములవారు ఈ దినము ఈ దినమున సమావేశమై జర్మనులకు ప్రత్యుత్తరమును పంపిరి. రష్యాజర్మనుల యొడంబడిక ఇతివృత్తుల బడంబడికలకు ప్రతిపూలముగ నుండెనుగాన మిత్రమండలి ప్రభుత్వములవారు తమకు అంగీకారముగ లేనవిధముల బడంబడికనుండి తొలగింపవచ్చుననియు ఇంగ్లండ్తో నీ వివాదము ముగిసెననియు మిత్రమండలివారు తెలిపిరి.

ఆశానూచన

సమావేశము భగ్నము గాకుండ జేయవలెనని కమ్యూనిస్టుల ప్రయత్నించుచుండిరి. వివాదములలో నిరసకుములవారిని సమాధానపరచుచు అధ్యక్షముగ కార్యము నెవర్యుచున్న ఇటాలియను ప్రతినిధులను వీరు చాల ప్రశంసించిరి.

రష్యాజర్మనుల యొడంబడిక.

మిత్రమండలి ప్రకటన.

ఏప్రిల్ 23:- మిత్రమండలివారు జర్మనుల కంపిన బాలునం దీక్షించి విషయములగుడ గలవు:- మిత్రమండలివారు రష్యాకు చెల్లిన వరతులవలన జర్మనీకి నష్టము సంభవించుననియు, ఈ విషయమును జర్మనుల యొడంబడిక నుండి వినివెట్టబడినది ననియు చెప్పబడిన విషయముల కంతమాత్రమును ఆధారములేవు. మిత్రమండలివారు నూదింపిన వరతులు తమకు నష్టకరముగ నున్నవనిగాని అందుచే నాము ప్రత్యేకముగ నొడంబడిక గావించుకొనెదమని గాని జర్మనుప్రతినిధుల నెవ్వరును సమావేశమునందు చెల్లువలేదు. మిత్రమండలివారు తమబులుములవిషయము రష్యనులతో సంబంధమునకును రాయబారములు జరుపుటవలనను జర్మనులకు నష్టకరముగ బడంబడికను గావించుకొనుచున్నారని చెల్లువుటగుడ వీలులేదు. సంపూర్ణసమావేశమునందును, ఈ సంఘములందును జర్మిపబడకుండ నెట్టి యొడంబడికయు గావించుకొన వీలులేదు. ఈసంఘములందు జర్మనీకి యుద్ధ ప్రాతినిధ్యముండును.

ఇటలీసార్వభౌముడు

ఏప్రిల్ 22:- ఇటలీ సార్వభౌముడు జెనోవాను దర్శించుట కిదిమున అనుబంధము. సంగ్రహమున తరము వీరు జెనోవాను దర్శించుట కిదియే ప్రథమపర్యాయము. ప్రజలందరును నుత్సాహముతో వీరికి స్వాగత మొసగిరి.

సార్వభౌముడు విందొసంగుట

ఏప్రిల్ 23:- "జేటి ఆర్థిఫియరు" అనుయుద్ధనౌక వైస, జెనోవాను సమావేశమునకు అనుబంధించిన వివిధరాష్ట్రముల పతినిధులకు సార్వభౌముడు విందొసంగెను. చివరను గాకును క్రాసిను గారును కూడ సానుబంధమున పాల్గొనిరి. సార్వభౌముడు వీరితో చాలనుత్సాహముతో ప్రసంగించెను. ఆ సమయమున రష్యను ప్రతినిధులవలన వారి రాజకీయప్రతిభను విశదపరచుచుండెను. సార్వభౌమునికి కుడివైపున లాయరు జార్జి గారును ఎడమవైపున బార్థోగారును కూర్చొనిరి. సార్వభౌముడు ప్రబాళిమతాశయములకొరకు పాటుబడు ప్రచారంబునందని చివరను గారు ప్రశంసించిరి.

సార్వభౌముడు తన ప్రజలను కన్నీటిల్లవలె ప్రేయతో పరిపాలించుచుండెననియు రాజు గారిక ప్రజాస్వామ్యప్రభుత్వమున కధ్యక్షులుగ నుండుటకు తగియుండుననియు, క్రాసిను గారు నడిపిరి.

జర్మను నష్టపరిహారములు

జర్మను నష్టపరిహారసంఘమువారు జర్మను లీయనలినన మొత్తమునకు వాయికాల నీక్షించివిధముగా నిర్ణయించిరి:- 1921 నంబందు జర్మనులు నూరుకోట్లమూర్కునాణెములను చెల్లించిరి. 1922 సం॥ మార్చి 21 తేదీనకు 292900000 మార్కులను చెల్లించిరి. ఏప్రిల్ 15 తేదీకి 18900000 మార్కుల నీయవలెను. తరువాత ఆక్టోబరు మాసమునకు 5000000 మార్కుల చొప్పున నీయవలెను. తరువాత నెల 1 కి 60,000000, చొప్పున నీయవలెను.

ఇంగ్లీషుకింగు ఎంప్లొమెంట్ మెంట్ రేషనువారికిని ఇంజనీయరింగు యూనియనుల ప్రతినిధులకును రాయబారములు తిరిగి భగ్నము లయ్యెను. యూనియను ప్రతినిధులు తమకును యజమానులకును జరిగిన ఉత్తరప్రభుత్వములను ప్రకటించిరి.

ఎంప్లొమెంట్ తిరిగి 600000 మందిని పనినుండి నిలిపివేయు నెందునవచ్చును.

విప్లవం కలహములు

కొల్లిన్నగారిని నిరోధించుట

ఏప్రిల్ 22:- కొల్లిన్నగారు కొల్లూరి అనుపట్టణము నందుపర్యవేక్షించుటకు జనెను. సామూహికాదులు కొందరు రైల్వే స్టాంపుభారమునకు నచ్చి సభను జరుపనీయమని తెలిపిరి.

సామూహికమోటారుశకటములతో కొల్లిన్నగారు పట్టణమును ప్రవేశించెననియు, అల్లురులు సంభవింపవచ్చుననియు అందుచే ప్రజలు వీధులలోనికి రావద్దనియు ప్రజాస్వామ్యవైదికులు ప్రకటించిరి.

కొల్లిన్నగారును వారి అనుచరులను మార్కెటు నేర్పడక రైల్వే కఠిన్యాసమునై జనగలిగిరి. కాని యచ్చట ప్రజలు కొందరు తుపాకులు, నన్నీలతో కొల్లిన్నగారి అనుచరుల నచ్చట నాపివైచిరి. అందుచే కొల్లిన్నగారు కొక గజాక్షునుండి ప్రజలకు పర్యవేక్షించెను.

మరియొక కథనము

ఏప్రిల్ 23:- కొల్లూరియందలి ప్రజాస్వామ్యవాదులు కొల్లిన్నగారిసభ నాపివేయుటకు గాను వారు వచ్చు రైలు బండికి క్రాసినుగారొద్దమున రైల్వేగేటులను తెరవకుండ జేసిరి. అందుచే రైలుబండి ఆగెట్లు విరచుకొని వెళ్లెను.

రైల్వే స్టాంపుభారమునకు కొల్లిన్నగారును మెక్ కెన్ గారును ప్రజాస్వామ్యవాదుల బెదిరింపులను లక్ష్యపెట్టలేదు, ప్రజాస్వామ్యవాదులంతట రివాల్యూతోడను నన్నీలతోడను సన్నద్ధులై వచ్చిరి. "ఆయుధముల నవలైచి ఇంటికిపోడు" అని మెక్ కెన్ గారు రసిరి. అంతట ప్రజాస్వామ్యవాదులు స్టాంపుభారమునకు అగ్నిని కరిగొల్పి తెడతిపోయిరి. కొల్లిన్నగారు తరువాత ప్రాన్సిస్కు చర్చివద్ద ప్రజలకు పర్యవేక్షించెను.

అంతఃకలహము లడంగుట

నైనికయొడంబడిక

ఏప్రిల్ 24:- "వెస్టుమినిస్టరు గజెటు" పత్రిక ప్రతినిధి దర్శినునండి ఇట్లు చెల్లువుచున్నాడు:- తాత్కాలిక ప్రభుత్వ పటాలముల నాయకులును ప్రజాస్వామ్యపటాలముల నాయకులును వివాదములను విరమించుచు నొడంబడికను గావించుకొనిరి ఈ యొడంబడిక నైనికులకుమాత్రమే వర్తించును. రాజకీయములతో నెట్టిసంబంధమును లేదు. బడంబడికనుగురించి ప్రజలు స్వేచ్ఛగా తమ యభిప్రాయముల చెల్లుపరచును.

విప్లవం ప్రభుత్వచట్టము

విప్లవం ప్రభుత్వనిర్మాణచట్టము తయారు చేయబడెను. త్వరతోనే ప్రకటింపబడును.

చైనావిషమస్థితి

ఏప్రిల్ 21:- శెనరలు వువైపుగాన పక్కోరైలుమార్గమును భేదించెను. పోరాటము లింకను ప్రాంధము గావెను. యూరలులు పోరాటమునకు కుతూహలపడుచుండిరి. కాని శెనరలు భాగుగా నిష్పక్షుటలేదు. మధ్యవర్తులు పోరాటమును తప్పించుటకు యత్నించుచుండిరి.

సన్ యల్ సేనుగారు

కాంటు ప్రభుత్వధ్యక్షులగు శాక్టరు సన్ యల్ సేనుగారు ఇంటిరియరు శాఖకు మంత్రియై క్యాటంగు గవర్నరును, నైన్యాధ్యక్షుడును నగు చెన్ వియాంగు మింగుగారిని పదవినుండి తొలగించిరి.

శాక్టరు సన్ యల్ సేనుగారికి, శెనరలు చాంగుల్సే లిను గారికిని గల స్నేహమునకు విరుద్ధంగుమింగుగారికిని దనకు గలిగిన అభిప్రాయభేదములచే సన్ యల్ సేనుగారి చర్యను దీసికొనినది వార్తాపత్రికలు దలచుచున్నవి.

సన్ యల్ సేనుగారు కాంటును సైనికశాఖకు పదవిని తాము స్వయముగనే పుచ్చుకొనిరి. వుట్టింగు ఫాంగుగారికి క్యాటంగు గవర్నరుపద వీయబడెను.

కెరోసినునూ నెకంపెనీలు.

సర్వాజ్ఞాన శాస్త్రముగాన అమెరికానుండి ఇంగ్లండునకు తిరిగినది. వారిని దర్శించి ప్రశ్నింపగా నిట్లు తెలిపిరి. ఎవరైనను సర్వ నూనెగనులను గనిపెట్టి పనిజేయవలెనని అంగ్లేషము గోరుతున్నది. ఇతరులను ఇదివరకే విషయముగల అపోహలు దీరిపోయెను. స్టాండర్డ్, అంగ్లోషర్షి అను అంబుకంపెనీలకు డిక్షి బిషప్ రూపొందు స్నేహము కుడియెను.

స్థానికవార్తలు

తపాల ప్రకటన:- మూడు నెలల పంపణదు బాలులు యూనెల 20 వ తేదీ సాయంత్రము 6-55 గంటలలోగ జెనరలు పోస్టాఫీసునందు పోస్టుచేయవలయును. దక్షిణాఫ్రికాకు పంపబడు బాలులు యూనెల 29 వ తేదీ సాయంత్రము 6-55 గంటలలోగ జెనరలు పోస్టాఫీసునందు పోస్టు చేయవలెను.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:- ఏప్రిల్ 22 వ తేదీతో అంత్యమైన వారములో జేయింటికి 50.1 మంది చనిపోయిరి. గతవారములో 49.7 మంది చొప్పున చనిపోయిరి. 122 మందికి స్పాంటానీ మరణము పోయెగా 82 మంది చనిపోయిరి. ఒక్కరు విషజ్వరమునల్లను 46 మంది యితరజ్వరముల వల్లను చనిపోయిరి. గతతర్జన మిదేవారములో 86.3 మంది చొప్పున చనిపోయిరి.

శ్రీరామనవమి ఉత్సవములు:- శ్రీరామనవమి ఉత్సవముల కడపటిదిగము బార్బివురు నయనపును శాయకము విశిష్యుడతి శ్రీ మంకచేకపెరుమారు ఆలయమునందు మిగిలినైభవముతో జరుపబడెను. 80 భజనసంఘములతో గొప్ప ఊరేగింపు జరిగెను. వెయ్యిమందికి అన్నదానముగావించబడెను. సాయంత్రము శ్రీమాకో కన్నప్ప భాగవతరంగుర కృష్ణలీల హరికథాకాలక్షేప మొనర్పిరి. ఈ ఏర్పాటు ఇంతవక్కుగ గా వింపిన భర్తృకర్తలగు కంఠశ్యామి శెట్టిగారు పి. దొడ్డిప్పామి గారు వందనీయు లని మాకోకవిశేషకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

తాతాభాంకి

తాతా ఇండస్ట్రీయులు భాంకి సాంకర్మిక నివేదికము నందు ఈ సంవత్సరము మార్చి 31 వ తేదీతో ఆంధ్ర మొంది సంవత్సరమునందు వారికి 18,60,000 రూప్యములు లాభము వచ్చినట్లు నూకింపబడినది. ఇందు రిక్తి లక్ష రిజర్వు ఫండునకు చేర్చబడెను. వాటాద ఆరణాలు చొప్పున డివిడెండు ఇయ్యబడినది.

అగ్రలో ప్రస్తుతము 4 ప్రత్తియంత్రాలయములున్నవి. 28 వ తేదీ సాయంత్రముల మరియొక యంత్రాలయపు కంఘ స్థాపన సహోత్సవము జరిగెను.

గర్ మాల్కాము హెయిలీగారు నెలవునొద పోయినపుడు కుక్కగారు ఆర్థికసభ్యులుగను జె. ఇ.సి. జూబ్బుగారు ఆర్థికకార్యదర్శిగను పని చేయుచుందురు.

కనివారమురాత్రి పూనాయందలి నెంటుపాట్రికు రోమనుకాథలిక్ చర్చియందు దొంగలు ప్రవేశించి కొన్ని ఉడుపులను దొంగిలించుకొని పోయిరి. వెడిసామానులు వారికి దొంగలేదు.

చెడవపార్వీ పయనింపకు బటాలియను నందు 400 మంది పార్సీలు సైనికులుగ చేరిరి.

ఈనెల 18 వ తేదీన బడ్డాపురులు అను అష్టమంది పోటు దొంగ నాయకత్వముకింద కొంతమంది పోంగుల కొహటువారీ కందలి పినివాగుడితెలు గ్రామము ప్రవేశించి కొంతసామ్యు అపహరించి మువ్వలకు హిందువులను కయరు లోనర్చి తీసికొనిపోయిరి. పోలేగు అధికారులు వారిని వెంబడించిరి. ఆ పోరాటము నందు బడ్డాపురులు గారు మరణించిరి. కయిటిలు గ తీసికొని పోబడిన మువ్వలకు హిందువులు విడుదల చేయబడిరి. అపహరింపబడిన భగముకూడ పోలేగు వారి వశమయ్యెను.

కానూరు ఇంప్రూవుమెంటు ట్రస్టు ప్రధాన ఇంజనీరు ను మారుమిట్లు కంపెనీ డైరెక్టరుగ నువ్వరు పారి గారు గణించిరని తెలియుచున్నది.

మలబారు

నీనియరు స్పెషలుజడ్జి హ్యూజెనుగారు నెలవునై ఇంగ్లాండునకు వెళ్లుచున్నారు. రైటుహానరులు శ్రీనివాసశాస్త్రి గారు 24 వ తేదీ ఉదయం కళిగోట చేరిరి. శివానుబహదరు వర్మి నుగారు, మండేరి రామయ్యగారు మరొకందరు ప్రముఖులు స్నేహుభక్త శాస్త్రిగారికి స్వాగత మొసంగిరి. వర్మి నుగారు శాస్త్రిగారిని పుష్పమాలలకుతుల గావించిరి. శాస్త్రిగారు రెండు మూడుదినములు మలబారునం దుండెదరు.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

గాంధీమహాత్ముడు - పరాసు (ఫ్రాన్సు) దేశీయుని ప్రశంస

(0)

కళ్యాణజీగారిచ్చిన లక్షరూపాయల విరాళము - వివరములు

బాబూ భగవాన్దాసుగారిని కాశీ జిల్లా మేజస్ట్రేటుకును జరిగిన లేఖలు

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

రాష్ట్రపతికాంగ్రెసు సంఘసభ గుంటూరులో ఏప్రిల్ 30 వ తేదీని జరుగును

రాజమండ్రిలో కాంగ్రెసు ప్రతిక సంపాదకునకు ప్రకాశకునకు నోటీసులు

ప్రభుత్వనిర్బంధమున వి. వి. జోగయ్యవంతులుగారు (బరంపురం)

ప్రభుత్వన్యాయవాది పదవికి రాజీనామా నిచ్చుట

గాంధీ మహాత్ముడు

ఫ్రాన్సు దేశీయుల ప్రశంస

లీమాటిను పత్రిక

“ప్రతాపశాలియ్య క్రిమిహీనుడైన ఆంగ్ల జేతపు యువరాజును ప్రతిఘటించిన దెవరు? తెల్లని ఖద్దరుబట్టనుమాత్ర మును ధరించి కాళ్లకు పాదరక్షతైన శేఖండ నిలచిన యొక ధన హీనుడు. జేతపుత్రితో గూడిన విశ్వాసమును ఆనర్థ శక్తితో వాగ్దాహి యను మాత్రమేగాక యి తరసాధనసంపదగూడ అతనికి కలదు. అతడే గంధీ-అతడే య ధార్మముగ నుపదేవు, లేక నాయకుడు. భరతఖండమునందంతటను అతనివాక్యములను దైవాజ్ఞగా భావించి భక్తితో నాలకించె దరు. లక్షలకొలది ప్రజలు కఠిన బోధనలవలన నుద్బోధనము కలు గుటయేగాక వారందఱును సంపూర్ణముగ నవిమర్శనమును జయించి జితేంద్రియత్వమును బడయునట్లుగూడ గంధీ చేయగలిగెను. అతని కాదేశమున మహాత్మా తాథికారము కలదనట కిదియే ప్రబల నిదర్శనమని యొక పరాసు (ఫ్రాన్సు) దేశీయుడు లీమా టిను పత్రికకు వ్రాసెనని బాంబే కానకలు పత్రిక ప్రకటించెను.

* * *

నేటు జీవారాంగారి విరాళము

బాంబాయిలో మాండ్రే యందున్న నాగ్జీ భిష్ణి కంపె నీకి చేరిన నేటు జీవారాం కళ్యాణజీగారు నేటు నాగ్జీ విశ్రాంతధారి (కోటడాకరు) గారి చేతులగుంజరూతు తిలకు స్వరాజ్యాధికి లక్షరూపాయల నిచ్చిరి. ఆ మొత్తమును గంధీమహాత్మునికొరకు తమ కుచితమగు రీతిని వ్యయ పరచ దగునని కళ్యాణజీగారు వల్లభాయి పటేలు ట్రస్టీశాను పురు షోత్తమశానుగార్ల కధికారమిచ్చిరి.

* * *

విశ్వానందస్వామి కేసు

దార్జిలింగులో విశ్వానంద స్వామియైన క్రీ. ప్రా. కోడు 55 సెక్షను ప్రకారము కేసు చేసిరి.

* * *

అహమదాబాదు మ్యునిసిపలు సంఘము

శాక్తరు ధైర్యవీరానందగారు అహమదాబాదు (ఆంధ్రప్రదేశ్) మునిసిపలు సంఘమువై తెచ్చినదావాలో తమక్రింద నున్న పాతకాలకు ప్రభుత్వము వారింగు విరాళములను గ్రహించుటకు ఆ పాతకాల పరిపాలనమును గూర్చి ప్రభుత్వ మువారు పరిశీలించుటకు తమ కభ్యంగరము తేదని కోర్టులో తెలుపుటకు ప్రస్తుత సంఘమువారు నిశ్చయించిరి.

కాశీజిల్లా మేజస్ట్రేటు

భగవాన్దాస్

ఆయుధముల నిచ్చినేయుట కు త్రువు

భగవాన్దాస్గారి ప్రత్యుత్తరము

కాశీనగర ఆసహాయవాద సంఘాధ్యక్షుడగు బాబూ భగవాన్దాసుగారికి కాశీయండలము మేజస్ట్రేటు దార్జిలింగుగారి శక్తి పుత్రువును పంపిరి. “మీ యెద్దను తుపాకులు కత్తులు మున్నగు నాయుధములను వాము కోజులలోగా మీరు ప్రభుత్వమువారికి పశచరుపనైన. ఏలననప్రభుత్వమువై ప్రజలకు ప్రతి కూలభావమును కలిగించుటయును ప్రభుత్వకార్యములను స్తంభింప జేయుటయును అసహాయవాదుల ముఖ్య లక్ష్యములు. వారి ప్రయత్నముల వలన చాలవోట్ల అల్లకులుజరిగి కాశీకి భగము కలిగింది గాన ప్రభుత్వోద్యోగు లొంగంగల సౌకర్యములను వేసినిగూడ అసహాయ వాదులలో నెరవేరినగూడ నొంగగ నూడదు” అని జిల్లా మేజస్ట్రేటు భగవాన్దాసుగారికి వ్రాసెను.

భగవాన్దాస్

ప్రస్తుతమున్న ప్రభుత్వ విధానము బాధ్యతావీహీనము. ప్రజలకది పుత్రురవాదిగాదు గాన నది కేవలము అసంతృప్తికరము అని ప్రజలకు బాగుగా బోధించి శాంత యుతమగు వత్తిడి నందరికిని కలిగించి ప్రజలకు అవిధేయమైయున్న ప్రభుత్వమును విధేయముగా మార్చుటయే అసహాయవాదుల సంకల్పము. ఇందులకు మేమువలంబించు విధానము వలన మా శాంతి ప్రయత్నము లన్నియు నిష్ఫలమై ఎచటనైన దౌర్జన్యము కలిగినచో అందులకు మేము త్రురవాదులము గాము. ఏలనన అసహాయవాదులకు జీతబత్తెములులేవు. వారిజీవనోపాధికి వాశే ప్రయత్నించ వలసియున్నది. జీత బత్తెములను పుచ్చుకొనుచున్న పోలీసులును మేజస్ట్రేటులును వేలకొలదిగ నియమింప బడినను దేశమునందు దొంగతనములు బందిపోట్లు మున్నగు నేరములు జరుగుచుండ లేదా? ఆ దొంగతనముల కాపోలీసుయద్యోగుల కేమైన బాధ్యత గలదా? సంవత్సరమునకు 65 కోట్ల రూపాయలను వ్యయపరచి నైస్యములను

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు

సంఘము

క్రొత్తగా ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుల సమావేశము

ఏప్రిల్ 30 వ తేదీని గుంటూరులో జరుగును

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఈ నెల 30 వ తేదీన గుంటూరునందు సమావేశ మగుదురు. ఆంధ్రకు శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసరావుగారు, శ్రీయుత సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు రాగలరు. కొంతమంది మితవాదవాదులు గూడ నాహ్వానింపబడిరి.

22 ఏప్రిల్ 22 } టంగుటూరు ప్రకాశం, అధ్యక్షుడు. మదరాసు }

గుంటూరులో యీ నెల 30 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు స్వరాజ్యకార్యాలయము ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘముకు క్రొత్తగా ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుల సమావేశము జరుగును. కాంగ్రెసు సభ్యుల నియోజనము, అపరాధపు పన్ను మున్నగు విషయములు చర్చింపబడును. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసభ్యు లియ్యవలసిన సభ్యులునును చెరిగి రూపాయలును వారీసభ జరుగు లోపలనే చెల్లింపవలెను. దీనినే ఆహ్వాన పత్రముగా భావించవలెనని క్రొత్తగా ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులను కోరుచున్నానని కార్యదర్శి కేడు తంతివార్త సంపెను.

* * * రాజమండ్రి కాంగ్రెసు పత్రిక

రాజమండ్రిలో ఆంధ్రమున ప్రకటింపబడుచున్న కాంగ్రెసు అను వాపత్రికకు సంపాదకుడగు మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారికి సంపాదక త్వేనా నోటీసునిచ్చిరి. ప్రకాశకుడు గూడ నాతడేయగుటచే ప్రకాశక త్వేనా 27 వ తేదీలోగా నమోదు చేయించుకొనవలెననియు అట్లు చేయనిచో 1867-25 వ చట్టము 15 శక్తును క్రింద శరతుగుననియు జిల్లా మేజస్ట్రేటు నోటీసు పంపెను. (స్వ-నిలేఖి-రాజమండ్రి ఏప్రిల్ 24).

బందిపోటు దొంగతనములు

ఇటీవల ఆగ్రాయందు అరుబందిపోటు దొంగతనములు జరిగినవి. 22వ తేదీరాత్రి దాదాపు 40మంది దొంగలు బాంకరులాలమను ప్రసాదుగారి గృహములోనికి మారీ కొంత సొమ్ము అపహరించుకొని పోవుచుండఁ పోలీసు నూపరించెందెంటు ఆడమ్ము గాక కీవయము తెలిసి దొంగలను వెంబడించిరి. దొంగలు ఆడమ్ము గారిపై తుపాకలను ప్రేల్చిరి. ఆడమ్ముగారు పిస్తోలుతో దొంగలవై కాల్పుగా కొందరికి గాయములు కలిగెను. మిగిలినవారు పారిపోయిరి గాయములు తగిలిన వారిద్దఁ కొంత సొమ్ము యుండెను. వారు అరెస్టుచేయబడిరి.

బాంబాయియందలి వృత్తి కళాశాలయందు ప్రవేశించుచున్న విద్యార్థులసంఖ్య అత్యధికముగ నుండుటచే నిర్దితార్హత గలహిందూ నిన్నుజాతులవారిం నూటికి పదిస్తానములును మహమ్మదీయులకు గూడ నూటికి పదిస్తానములను ఈ కళాశాలయందు ప్రవేశించుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి.

నియమించితిరిగదా సరిహద్దులలో దామలును ప్రాణ నష్టమును జరుగకుండ వారు చేయగలిగిరా? ప్రాణనష్టము జరిగినదని స్నేహితులయే యొప్పుకొనెను గదా దాని కాసైన్యము వారు బాధ్యులుగుదురా? అట్లు జీత బత్తెములను పుచ్చుకొనుచున్న వా కే బాధ్యత లేనపుడు జీతబత్తెములు లేకుండి దౌర్జన్య రాహిత్యమును బోధించుచున్న అసహాయ వాదులు మాత్రము దేశమునందు జరుగు దౌర్జన్యముల కెటుల బాధ్యులయ్యెదరు. ఆదిగాక ఆయుధ ధారణ స్వాతంత్ర్యము ప్రతిగ్రహీతములగు సౌకర్యములలోచేరను. అదియొకరి అనుగ్రహాభీనముగాదు. ప్రతిగ్రహాస్థునకు నది జన్మ స్వాతంత్ర్యములలో నెక్కుట” అని బాబూభగవాన్దాసుగారు జిల్లా మేజస్ట్రేటుకు మరల ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి కాశీనగరమునందలి “ఆజా” పత్రిక 24 వ తేదీని ప్రకటించినది.

ప్రస్తుత నితి

హాల్ దే పార్కు బహిరంగ సభ

కాంగ్రెసు మతము సప్త పరమట

శ్రీయుత వి. జే. పటేలుగారి యువన్యాసము

బాబాబాబు కాంగ్రెసుకమిటీ, కలకత్తా కిలాఫతు కమిటీల యాజమాన్యమున, గతీశ్రుత వాచము సాయంత్రము కలకత్తాలోని (హాల్ దే పార్కు) స్వరాజ్ మైదానములో నొక బహిరంగ సభ శ్రీయుత జమ్నాలాల్ బహాద్దూర్ గారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. అప్పుడు భారత నాయకులలో నొకరగు వి. జే. పటేలుగారు ముందు గుజరాతీభాషలో స్వల్పముగ నుపన్యసించి పిదప నాంగ్లములో నిట్లుపన్యసించిరి:-

మిత్రులారా, గాంధీ మహాత్ముడు నిష్పంధింపబడినది మొదలు, దేశ యేమయినదో కాంగ్రెసు నాయకుల యొక్కయు, తదితర నాయకుల యొక్కయు, సమావేశము జరుగవలెనని వివిధభాగములనుండి వినుచుంటిని. అన్ని పక్షములవారి యభిప్రాయములును సమకూడుటకు ఒక క్రొత్తసంఘమును ఏర్పాటు చేయవలసి గూడ మరియొక కడఁగియున్నది. దేశసౌభాగ్యమునకై కాంగ్రెసు యొక్క ప్రత్యేక సమావేశము, ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి విచారించుటకు, జరుపుట చాల యవసరమని గూడ యానవచ్చును. మిత్రులారా, మిత్రుడు గాంధీ మహాత్ముడును 20, 25 వేలమంది శ్రీపురుషులను కారాగారములో నున్నారు. వారు లేనపుడు మనము క్రొత్తసంఘము, క్రొత్తవిధానము, ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశము మున్నగువాని గూర్చి మాట్లాడుట న్యాయమా? (కాదు. కాదు. అనికేకలు) గడచిన 18 మాసములలో నిరాకరణోద్యమ తీర్మానఫలికమును విచారించుదు. దేశమంతయు యీ 18 మాసములలో మహాప్రబోధము గల్గెనని మీకు నాతోనేకీభవించరా? (అవును అనికేకలు) దేశము మహాసభ నిరాకరణోద్యమ తీర్మానము వలన గత 35 వత్సరములలో జేయలేనంతటి కన్న సెక్కుల వపనిని 18 మాసములలో జేసినమాట నిజముగాదా? (లేదు. లేదు. అనిఒకకేక) మిత్రులారా! "లేదు, లేదు" అని ఒకకేకనాకు వినుటకు చున్నది. ఇప్పుడున్నటుల గడచిన వత్సరములలో యిదియాయంతటిను కాంగ్రెసు నిర్మాణములు స్థాపించబడలేనో ఆకేక వేసిన స్నేహితుని జెప్పవలసినదిగో కోరెదను. కాంగ్రెసునిర్మాణము జీవితములో 20, 25 లక్షలమంది సభ్యులెన్నడైనాగలరేమో చెప్పగలరా (లేదు. ఎప్పుడను లేదు, అనికేకలు) అప్పు శత్రు యిప్పుడంత తగ్గి యెప్పుడయిన యుండెనో చెప్పగలరా? అయితే కాంగ్రెసు నిరాకరణోద్యమ తీర్మానమును అనుసరించుట వలన 35 సంఘముల క్రిందకన్న సేమియు సెక్కులలాభమును పొందలేదన్నచో లాభ మేమి?

(ఇక్కడ నువన్యాసకులు గుజరాతీలో నుపన్యసించి మరల ఇంగ్లీషులో ప్రారంభించిరి.)

మిత్రులారా! సాధ్యమైనంతవఱకు మనభారతీయ సభల ప్రజాసంపదన సమగ్రత యొక్కదనో ఒకచోట వినువచ్చును. అది యీ ప్రాంతములలోనే వినువచ్చుచున్నదని నేను భ్రైర్యముతో జెప్పులను. అట్టి యభిప్రాయములు గలవారికి నేను ఒకటి చెప్పెదను. శ్రీపురుషులు మనదేశీయులు 20, 25 వేలమంది కారాగారములలోనుండి అట్టివిధానమునకు గడంగుటకు మనకెట్టి హక్కుగలదు? ప్రభుత్వపట్టుల ప్రకారము ఆ 25 వేలమంది నాయకులను కాకనసభలలో ప్రవేశించుట కర్హులగారిని మీకు తెలియదా? ప్రశ్నను విడచివైచి, వారిని వారిగతికి విడచి మీరు మాత్రము సాధనభల కేగి సర్ విల్లియం విన్సెంటుగారితో కన్ఫర్మేషనుల సత్పదరా? (లేదు. ఎప్పుటికిని లేదు. అనికేకలు) మిత్రులారా! మన మీ విషయముల గూర్చి మాట్లాడుటకు మనము గాంధీమహాత్ముని సహా ప్రకారము కాంగ్రెసు యెర్పాటు చేసిన పనిని జేయుదుము. బాద్లో తీర్మానముల వలన మనము సాత్త్విక శాసనోల్లంఘనమును విడనాడలేదని జూర్రము మరచిపోకూడదు. ఎప్పటికిని విడనాడకూడదు. ఈ లోపల మనకు తృప్తికరముగ పరిస్థితులు చక్కబడకున్నచో దేశము కృత్రిక శాసనోల్లంఘనమునే గాక సచ్చి శాసనోల్లంఘనమునకు గూడ గడంగవలసి వచ్చునని యొక్కడనుచు మీకును ప్రభుత్వమువారికిని జెప్పుచున్నాను.

(వినుడు. వినుడు) బాద్లో తీర్మానము ప్రకారము వర్షింగుకమిటీవారు సమష్టి శాసనోల్లంఘనము విరమింపవలెనని తీర్మానించినపుడు దేశమంతటను చాల యసంతృప్తి బాడమనని నాకు తెలియను. దాని యర్థమేమి? స్వరాజ్యము సంపాదించుటకు దేశము యెట్టి త్యాగమునైన జేయుటకు సిద్ధముగ నున్నదని విశదమగుచున్నది. మన నాయకులు మనలను కొంచెముగి ఆలోచించ వలసినదిగో కోరిరి. మీరు బాద్లో తీర్మానములకుముందు జాతీయోపసంఘము, వర్షింగుకమిటీ వారలు అపుడపుడు నియమించిన వరతులను పూర్తిజేసిరేమో ఆత్మపరిశోధనము జేసికొనుడు. మహావాక్యర్థుల యందు అహింసా ప్రతిము నాచరించి నిలువనైన నిలువకలయును లేదాపడిపోవలయును. మనకార్యక్రమము నిర్వహించుటలో నేపథ్యమైనట్టి దౌర్జన్యమునాని చేసితిమేని మనము పడిపోతిమని నమ్ముడు. మనము అహింసాబద్ధుల మైనచో మనకు విజయము నిశ్చయము.

మిత్రులారా! ఈపరీక్ష సలుపుటకు భారతదేశము పూర్వము నుండియు బాగుగలేగియున్నది. పశుబలమును జయించుటకు ఆత్మబల మనునది గలదను విషయమును మనము ప్రపంచమున కంతకును తెలుపబోవుచున్నాము. ఎట్టిపరిస్థితులలో నైనను ప్రపంచములోనే దేశమైనను దౌర్జన్యమునకు గడంగకుండ వలెనని మనము గోరుచున్నాము. ఈ అహింసా మహాపాతము ప్రపంచములో నందఱు మానసములలో నాటుకొనునటుల జేసికొనో లక్షలకొలది ప్రాణములు రక్షింపబడి యుండెడినే. 'శాంతిసంఘము' అను విషయమును ప్రపంచమెప్పుడైన వినియుండెనా? ఇదియొక మహాపరీక్ష. భారతదేశము దౌర్జన్యవిరహిత మాత్సముల ద్వారా తనయాదర్శమును పొందునని ప్రపంచమునకు తెలుపవలయును.

మిత్రులారా! మనకు కాకలసినది యేవిధమైన స్వరాజ్యమని మనలను కొందఱు అడుగుచున్నారు. మన స్వరాజ్యమెట్టిది? అది యొక అస్పష్టమైన విషయమా? మిత్రులును శత్రులును గూడ తరుమగ నిట్టి ప్రశ్నల నడుచుచున్నారు. బ్రిటిషుకామను వెల్లులలో స్వపరిపాలనము ననుభవించు దేశముగనుండుటకు యిష్టమున్నదా లేదాయనియే మనలను ప్రశ్నించుచున్నారు. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము గావలయునా లేక 'హింద్ స్వరాజ్' లో దెలిసిన స్వరాజ్యము గావలయునానని ప్రశ్నించుచున్నారు. రైల్వేలు, యెలెక్ట్రిసిటీ, మిల్లులుమున్నగునవి కావలెనా జట్టి అధ్యులేని ప్రశ్న లెన్నియో అడుగుచున్నారు. నేను మీకు యిదివరకు తెలిసినవిషయమే చెప్పెదను. నాగపూరులో కాంగ్రెసు మతమునుమాన్వీనపుడు, దౌర్జన్యమునందు విశ్వాసముగల వారతప్ప అన్ని పక్షములవారును యందు జేరుటకు వసతి యేర్పాటుపబడెను. వెనుకటికాంగ్రెసు మతముప్రకారము నాగపూరు కాంగ్రెసుకు ముందు, కాలనీలకున్న స్వపరిపాలనము నంగీకరించిన వారే కాంగ్రెసులో జేరవచ్చును. ఇప్పుడు నాగపూరులో సంస్కృతింపబడిన మతము ప్రకారము సామ్రాజ్యాంకిత స్వరాజ్యమును గోరువారే కాక సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గోరువారు కూడ చేరవచ్చును. ఇప్పటికిని భారత దేశమునకు స్వరాజ్యము సామ్రాజ్యాంకితమైయుండవలెనో ప్రత్యేకముగ నుండ వలెనో చెప్పవారు వెలులక్షుల కొలదిమంది సంగతులను కనిపెట్టి వేచియున్నారు. దేని కొరకు కనిపెట్టి వేచియున్నారు? వృథాగా కనిపెట్టుకొని యున్నారు. పంజాబు కిలాఫతు స్వరాజ్యసమస్యలలో ప్రభుత్వము వారేమి జేసెదరో జూచుటకు కనిపెట్టుకొని యున్నారు. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసులో మాడు తరగతుల మనస్సులున్నారు. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును గోరువారును బ్రిటిషుప్రభుత్వము పశ్చాత్తాపమునొందుటకు సమ్మతించువారును, బ్రిటిషుసంబంధమును కొరకుమాడవ తరగతివారును గలరు. దేశీయమహాసభయొక్క మతమును సంఘటింపరచి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును, నమ్మునట్టియు, భారతాదర్శ మేదోయింకను నిశ్చయము లేకట్టియు వారలను అందు జేరకుండజేయుట న్యాయమగునా? దేశీయమహాసభ నిజముగ జాతీయమైనది. నాగపూరుకాంగ్రెసు నాటినుండియు

అన్ని తరగతులవారును వారిరాజకీయాభిప్రాయము లేమైనను, కాంగ్రెసులో జేరవచ్చును. నిరాకరణోద్యమతీర్మానమును గూర్చి కాంగ్రెసుపక్షము వారితో నేకీభవించివారు కాంగ్రెసులోనే ప్రత్యేకపక్షము నవలంబింపవచ్చును. పాశ్చాత్యదేశములో కామన్సుస్థ వంటి ప్రజాపాతిభిధ్యముగల కథల మీద తుంగుదురు. అంతు, లేబరుపార్టీ యనియు, తిబరలు పార్టీ యనియు, కోఆలిషను పార్టీ యనియు, అనేకవిధముల పార్టీలు గలవు. క్రమిపార్టీ యొక్క బలమును బట్టి ఆయాప్రదేశములనుండి సభ్యు లెన్నకొనుటకుదురు. అట్లే మనజాతీయమహాసభలో అన్ని తరగతుల వారును జేరవచ్చును. మిత్రులారా! రావచ్చును. భిన్నాభి ప్రాయములు రావచ్చును. నిరాకరణోద్యమమునకు సంపూర్ణముగ విరుద్ధముగ నున్నవారలు రావచ్చును. వారు ఒక పార్టీగ గాని అనేకపార్టీలుగ గాని యుండవచ్చును. ఇంకను కాంగ్రెసులో జేరకుండ నున్న వారు ఒకవిషయమును జ్ఞాపక ముంచుకొనవలయును. డెలిగేటులు చాలమంది చేరి గావించిన కాంగ్రెసుతీర్మానము మాండేటు గానేరదు. అధిక సంఖ్యాకుల చటట గావించిన తీర్మానముతో నీవేకీభవించకుండ విరుద్ధముగ సమ్మతి నిచ్చియున్న యెడల నీ శ్రీ కాంగ్రెసులోనే గాక బ్రిటికి వెల్లసిన సిద్ధాంతముల బోధ జేసి వచ్చేకాంగ్రెసులో నీసమ్మతివారు అధిక సంఖ్యాకులుగ నుండుట జేయవచ్చును. నిరాకరణోద్యమ తీర్మానముతోనేకీ భవించుముగాన కాంగ్రెసులోనికి రాకాలమన్నచో నేమి లాభము? మీకు వచ్చుటకు యత్నము లేదని చెప్పెదను.

మరియొక ఆక్షేపణయేమి? నిరాకరణవాదులకు సహనము లేదని మరొక ఆక్షేపణగలదు. ఎవరు సహనమును గల్గియున్నారు? ఉద్యమప్రారంభదశలో సహనము వీడియుండెదని నేను ఒప్పుకొనెదను. అయితే, మిత్రులారా! అసహనమున కర్థమేమి? బాంబాయిలో యీమధ్య నొకనాడు కాంగ్రెసు పక్షపాతి యొకడు నూతన పద్ధతి, నూతన సంఘము ప్రత్యేక సభలను గూర్చి తనయభిప్రాయము తెల్పినపుడు నా స్నేహితు డొకడునడుపు చున్నవారా పత్రిక ప్రస్తుతము కాంగ్రెసువాదులు అసహనముతో నున్నారనిచెప్పెను. ఆ అసహనమైనచో యిప్పుడు నేనును సహనమును వీడియే యున్నాను. ఒక విషయమును గూర్చి నేను నానుభిప్రాయములు తెలుపుచున్న గల్గియున్నాను. అట్లే మీవాదులును, యితర స్నేహితులును గల్గియున్నారు. వారిని మనము అసహనవంతులని యేలయనవలెను? వారు మమ్ములను పూర్తిగ విమర్శింపవచ్చును. మనము వారలను బాగుగ విమర్శింపవచ్చును. అయితే అంతరమును భార జాతీయసంఘటనాకము క్రిందనే యుండదు.

కాంగ్రెసు మతమునుగూర్చి మరియొక విషయమును జెప్పెదను. కాంగ్రెసుమతము ప్రకారము స్వరాజ్యమును కాంతసాధనములద్వారా సంపాదించ వలెననువారు మాత్రమే అందు జేరవచ్చును. నాగపూరు కాంగ్రెసు సమయమున జేసిన క్రొత్తమార్పు యిదియే. దానినే ముఖ్యమతముగ జేసితిమి కాంగ్రెసు నిర్మాణముయొక్క ప్రథమ నూత మిదియే. ఏమైనను సరే మేము కాస్త్రసమ్మత శాంతసాధనల వల్లనే మాయాదర్శమును జూచెదము. ఇతర మార్గములవల్ల స్వరాజ్యమును పొందగోరువారికి కాంగ్రెసులో స్థానము లేదని నేను జెప్పుచున్నాను. అనగా దౌర్జన్యమును విశ్వసించి దానిద్వారా స్వరాజ్యమును సంపాదించగోరువారి కిందు స్థానములేదు. అదిమీకు క్రొత్తవిషయముగాదు. వెనుకటి కాంగ్రెసు నిర్మాణముక్రింద, క్రమవిధాన మార్గమే కరణ్యముగ నుండెడిది. అక్రమసాధనమేమి? మాడుకోట్లమంది ప్రజలును విదేశపాలనమునుండి స్వాతంత్ర్యమును బొందుటకు దౌర్జన్యమునకు గడంగినచో క్రమ మార్గమగునా? నాకు ప్రభుత్వశాస్త్రమును కొంతవరకు తెలియును. పరాధీనముగ నున్న దేశము, తన కిష్టములేనిదే పరిపాలించు తేకమువై నిర్భయమునకు వెడలుట క్రమమార్గమేయగును. నాగపూరులో మేము యీ క్రమమార్గముల విస్మరించితిమి. దౌర్జన్యమునందు నమ్మకము గలవారు మా కాంగ్రెసులో నక్కరలేదు. మా వికాస్త్రయుక్త మగు కాంత సాధనములు గనుండవలయును. గాంధీ మహాత్ముని యనుగ్రహమువలన మే మాసిద్ధాంతమును భారతదేశమునకేగాక, ప్రపంచమున కంతకును బోధ జేసెదము. మిత్రులారా! కాంగ్రెసు మతమును గూర్చి యంతియే.

ఇప్పుడు నేను, యొక్కడను వచ్చినట్టియు రావట్టియు మిగిలిన మిత్రులను కాంగ్రెసు నిర్మాణమును గూర్చి యెన్నెన్ని సార్లలో చదువ వలసినదిగోరుచున్నాను. వారు సామ్రా

* * * *

ఆధునిక నాగరకము

గాంధీ మహాత్ముని యువదేశము

[ద్వితీయ ప్రకాశం టాగూరు]

ఆధునిక నాగరక చిహ్నములగు యంత్ర సామగ్రి నాన లత్రోసి పడకుటకున, నేయుటకును సులభ సాధనముల ప్రవేశ పెట్ట నెంచి వందుల కనేకులు విశులు, వ్యాఖ్యాతలు, గాంధీ మహాత్ముని అభిప్రాయించిరి. మహాత్ముని యువదేశము నలనడక మభివృద్ధి జేయుటకు మాత్రమే పుతానసీతికి మరల వచ్చునని వారి యాశయము. అతని యభిప్రాయము లాచరణయ్యెను. గాంధీ యువదేశము యూహాప్రపంచమునకు మాత్రమే తీయునుననియు వాని తలంపు. యూరోపియను సంగ్రామమును, ఒకకతాబ్ద కాలపు పారిశ్రామిక యధావృత్తను తెచ్చిపెట్టి నాగరకలను జిల్లము ను కన్ను లారచుచున్నది. పరిశ్రమ ప్రాయశఃపశువులను వింతగ నున్నది. ఆధునిక నాగరకము మనము రుత్రము తోనియడదగినంత శ్రేష్ఠముగ నున్నదా? మానవ చాక్రమునందు ప్రతి నాగరక తావిధానమును దిద్దింపించి కొంతకాలమునకు మూలబడితి. తరువాత క్రొత్తవిధానము కల్పింపబడుచుండుట గలదు. సామాన్యముగ నీనాగరక విధానము లన్నియును చీకటి శకల యుద్ధియించుచుండును. వాటి యన్నియును విధానము పోయెను. రోమనువిధాన మదయించెను. రోమను విధాన ముద్దమించెను. ఆధునిక నాగరక ముద్దమించెను. ప్రాతః కర్మ పోయినగాని క్రొత్తదిరాదు. లేదన్న వై పూత నేయించును. క్రీస్తుజెప్పినటుల క్రొత్తబుద్ధిలో ప్రాతఃసారా యని పోయినదాడు. భావి నీతిని సంగ్రహింపజేసికొని ప్రాతః సామగ్రి భగ్నము కావలెను. ఆధునిక నాగరక మవజయము జేయెననియు వాని యభిప్రాయములలో నున్నదనియు చిహ్నములు చెప్పవలె చెప్పవచ్చును. ప్రకృతి గాలి కెగురవేయు పదార్థమును మన నడ్డగించి కాక్రమించుట యేల! ఇది మన కరానిన చాక్రమునకు కర్మలేకముగ నుండును. కాని అన్ని నాగరక విధానములకును నరిపావనటి పద్ధతు లేవియో కన్పించిన లేవుక (ప్రాప్తామా పలుపవలెను. ఆధ్యాత్మిక నాగరకము భావి కాలమున నూతనబోధతో వెలుండువలెనని, మహాత్ముడు (జేడి చూపు భగ్నపద్ధతును తిప్పక యనుగమింపవలెను. నానందర జీవనములేవని గూర్చియు స్వార్థమును గూర్చియు, మహాత్ముడు బోధించెడి యువదేశములు నూతన శకచిహ్నము లుగ నొప్పు కన్నవి. భావి నాగరకమున నూజనీధమకు నానంద భువనమును, కృష్ణమైనట్టియు వృక్షమైనట్టియు ప్రదర్శనము లకు స్థానముండదు.

ఆధ్యాత్మికబోధనకి నిరాడంబర జీవన మహామై యుండుటచే వెనుకటి శకములకన్న భావికాలపు నాగరకత మహాత్మ్య సామంజస్యముతో గూడియుండునని మనము నిశ్చయించవచ్చును. పాశ్చాత్య-లేక ఆధునిక-నాగరకత జయముగాంచినను, కూలితను, మన కక్కలేదు. నిన్నటి నాగరకత నేడుకేదు. నేటి నాగరకత చేపుండదు. ఇతిత్రయోయితులకు తార్థాణము. భావిలోనియను నాగరకత యుచ్చస్థితిలోనుండి దిటాణన క్రిందకు గూతెను, అంతట రోమను నాగరకత తలయెత్తెను కాని రోమను నాగరకత యుచ్చస్థితిలో నున్నపు డది భావిలోని యను నాగరకత యుచ్చస్థితి కన్న గూడ శ్రేష్ఠముగ నుండెను అలాగున నే నేటి నాగరకతగూడ నిలిచియున్నది. కనుక యిది నేల కూలవలకు ఆధ్యాత్మికాదర్శములతో గూడియుండెడి నాగరకత యదముంపడు.

గొప్ప నాగరక విధానములన్నియు చివర కేసీతికి వచ్చునో అనీతికే ఆధునిక నాగరకమునగూడ లేచుటకు మహాత్ముడు గావించుచున్న ప్రయత్నములను విమర్శించువారు చిత్రన పఠించుట భాగ్యముగనుండును. మనము నూతన శకారంభమున నున్నాము. సరియైన మార్గమును జూపుటకు గాంధీ మహాత్ముడే యున్నాడు. ఎండిబోవు కృత్తుల అవలంబ నిష్ఠ పోయవారి మాడ్కి యనేకులు పాశ్చాత్య నాగరకమును అనుసరించుచుండ, ఒక్క గాంధీమహాత్ముడు మాత్రము మహాత్ముని ప్రవేశపెట్టిన నీతిపోయెచున్నాడు.

సరిహద్దుల రాష్ట్రము

ఈ రాష్ట్రము పంజాబురాష్ట్రముతో చేర్చుట మున్నగు విషయముల గురించి ఆశాపంతులు గారు పేర్కొనబడిన వారు ఒకవిచారణసంఘ మేల్పాటు. దేన్నిన్నచేగారు (అధ్యక్షులు) హెచ్. యెస్. బాల్గౌగారు (కార్యదర్శి) రబీ ఆలి, రంగారావు, శాదర్, సబూద్దీన్, సమీరుతు, అబ్దుల్ హిక్మత్ హెచ్. హెచ్. పార్సీగారు (సభ్యులు)

వరహగిరి వేంకట జోగయ్య పంతులుగారు

బరంపురములో ప్రభుత్వ న్యాయవాది

ప్రభుత్వ నిర్బంధమున రాజీనామా నిచ్చుట

శ్రీయత వరహగిరి వేంకట జోగయ్య పంతులుగారు గంజాంజిల్లా బరంపురములో ప్రభుత్వ న్యాయవాదిగను పదవీక ప్రాసీక్యూటరుగను పనిచేయుచున్నాడు. పంతులుగారి కుమారుడు బాల్గౌరు వి. వి. గిరిగారు అసహాయవాది. కావున నీ కుమారుడైన యింటినుండి పంజీకేయుము. ప్రభుత్వన్యాయవాది పదవినిన పదవికొమ్మని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు జోగయ్య పంతులు గారికి వాసిన సందర్భమున జోగయ్య పంతులుగారు ఈనెల 6 వ తేదీని గంజాంజిల్లా మేజిస్ట్రేటు (ఫ్రతపురం) ద్వారా చెన్న పురి దొరతనమువారి ప్రధాన కార్యదర్శి కిటుల రాజీనామా పుత్తరమును వ్రాసి పంపిరి.

వివరములు

1914 జూలై నెలనుండి నేటివరకును నేను బరంపురములో ప్రభుత్వన్యాయవాదిగా పనిచేయుచున్నాను. నేను రాజీనామా పంతులుకు గల కారణముల నివల సగౌరవముగ విన్నవించుచున్నాను.

“మీ యింట మీరు అసహాయవాదుల కాక్రమించుచున్నావనియు అచట అసహాయవాదుల సభలు జరుగుచున్నవనియు నాకు తెలిసింది. మీ కుమారుడు అసహాయవాదిగా పనిచేయుచున్నాడు. మీరు ప్రభుత్వ న్యాయవాదిగా నుండగోరినచో మీరతని పట్టదాక్షిణ్యమును వదిలి ఆతనిని మీయింటినుండి వెడల గొట్టవలెను” అని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు డి.బ్రహ్మనెల మొదటివారమున నాతో చెప్పెను. “మీయింట అసహాయవాదుల సభలుజరుగుచున్నవన సంతతి కేవల మసత్యము. నామిత్రులలో అన్ని రాజకీయ పక్షములవారును గూడ నున్నారు. మితవాదులు అసహాయవాదులు మున్నగు రాజకీయ కక్షలకు చెరిగట్టి మిశ్రులందరును మాయింటికి వచ్చుచుండురు. రాజకీయములందు నాకుమారులకును నాకును భేదాభిప్రాయములుకలవు. నాకుమారుడు అసహాయవాది అతడు నాయంట నివసించుచున్నాడను కారణమువలన నేను రాజీనామా నియ్యవలెనని కోరుట అనుచితము”. అని నేను జిల్లా మేజిస్ట్రేటుతో తెలుపగా మీరు త్వరలో ఏదోయొకటి చేయక తప్పని అతడు మరల నెను. ఈ సంతులను డి.బ్రహ్మనెల 10 వ తేదీని జిల్లా జడ్జికి తెలిపిరి. మార్చి 21 వ తేదీకి మీరు (ప్రభుత్వ కార్యదర్శి) గూడ కోక (డెమి అఫీషియలు) లేఖ వ్రాసిరి. కార్యదర్శికి 21-3-22 న వ్రాసిన లేఖ వివరములు

“1919 వరకు నేను దేశీయ మహాజనసభలో సభ్యుడనుగా నుంటిని. నేను చాల క్రద్ధతో పనిచేసేతిని. నేను మితవాదులలో నొక్కడను. అందువలన నాకు హిందూ దేశమున చాలమంది స్నేహితులు కలరు. వారిలో మితవాదులును జాతీయవాదులును గూడ నున్నారు వారిలో కొందరసహాయోద్యమమున చేరిరి. రాజకీయముగ నాకును నామిత్రులకును అభిప్రాయభేదము కలిగినను ముమ్మత్రి కట్టి భంగమును కలుగలేదు. ఆ మిత్రులు బరంపురముమీదుగా ప్రయాణముచేయునపుడు బరంపురములో దిగి మాయింటికివచ్చి బసచేసి ఒకటి రెండురోజులుండిపోవురు. నా కుమారుడు బాల్గౌరు వి. వి. గిరి తన న్యాయవాద వృత్తిని మానేసెను. అసహాయోద్యమమున చేరిను. అతడు పూర్వము అసహాయోద్యమమును గూర్చి నేనును నాకుమారుడును వర్ణించితిమి. అసహాయోద్యమ ప్రధాన నియమములకు నే నంగీకరింపకపోవుటకు గల కారణములను నేను నాకుమారునకు తెలిపితిని. నేను మితవాదిగాను అడిగిపూయవాదిగాను యుండుటకు మేమిరువుర మంగీకరించితిమి. మాయింట అసహాయవాదుల సభలు జరిగెనను సంగతి కేవలము అబద్ధము. అసహాయోద్యమమును గూర్చి కరుచు నేను నామిత్రులందరితోను చర్చించుచుండును. అసహాయోద్యమమునందుగల హానికరములగు విధానములనుగూర్చి నామిత్రులకు అసహాయవాదులకు గూడ తెలుపుచుండును. నేను అసహాయవాదిని కావనుట కనేక నిదర్శనము లున్నవి. నేను నా వృత్తిని మానలేదు ప్రభుత్వన్యాయవాది పదవికి రాజీనామానీయలేదు. బరంపురములోని కళాశాల (సెకండుగ్రేడు కాలేజీ) సంఘమునకు నే నుపాధ్యక్షుడనుగా నిప్పటికిని పనిచేయుచున్నాను. ఆ కళాశాలనుండి విద్యార్థులనుమాన్వించుట కసహాయ వాదులు

ప్రయత్నించినపుడు నేను ప్రతిఘటించితిని. ఆ కళాశాల బాగుగా సాగుటకు భూమినిరాళ్లుల నొసంగవలెనని ప్రభుత్వమునకు వ్రాసితిని. ఈ కాలమున రాజకీయములలో తండ్రి కొడుకులకు భిన్నాభిప్రాయములు కలుగుట యొక్క మారుమొలను నంత జరుగలేదు. సంక సంయోక్తాది వివిధరాష్ట్రము లు దనేక కుటుంబములలో జరుగుచున్నది. అసహాయోద్యమమున గలనియమములలో శాశ్వతవాదులు వృత్తిని విద్యార్థులు పాత కాలము వదిలవలెనను నిశాచులు నాకు రుచించలేదు. ఖద్దరు ప్రచారమువలన దేశమునకు లాభముకలదని నాకు తోచినది గాన నేను ఖద్దరుబట్టలనే వాడుచున్నాను. విదేశీబట్టలను తగుల బెట్టుటవలన విత్తవ్యయములు చున్నది గాన దానికి నే నంత మాత్రమంగీకరింపజాలను. ఖద్దరు బట్టలను కట్టుకొనుటకు ఆదేశములేదని దొరతనము వారును చెన్న పురి ప్రెజ్డెంట్ వారును ప్రచురణ సంఘము వారును గూడ వెల్లడించిన నాకు జ్ఞాపకము. రాజకీయములను గూర్చి నా అభిప్రాయమును నేను మరలనుపచలేదు. వేరేయుల కందరిని నా అభిప్రాయములను స్పష్టముగ తెలిపితిని. ఎటులైన నే నీ ప్రభుత్వ న్యాయవాద పదవిని నొంపుకొనకుకై మీ కింత మరణము వ్రాయలేదు. నన్ను రాజీనామా యిచ్చుటకు అక్రమమని తెలుపుటకే యింతమరణము వ్రాసితిని. నన్ను రాజీనామా నిచ్చిని కోరుట కింతమైన కారణము లున్నచో తెలుపుదని గూడ మీరు ఆ పుత్తరముతో వ్రాసితిని గాని మీరు నాకు తెలుపలేదు.

రాజకీయములను గూర్చిన నా అభిప్రాయములను జిల్లాజడ్జికి నేను తెలిపిన సంగతులను మీరు తెలిపితినియు జిల్లాజడ్జి నాపనిని గూర్చి చాల ప్రశంసించెనని గూడ మీరు వ్రాసితినియు కళాశాలనుండి విద్యార్థులను మానిపించుటకు అసహాయవాదు లానరించిన ప్రయత్నములను నేను ప్రతిఘటించితిని మీరు తెలిపితినియు నాయంట రాజకీయ సభలేవియు జరుగలేదని నేను స్పష్టముగ చెప్పినట్లు మీరు వ్రాసితినియు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నా కెరిగిచెను.

నేను మీరు మార్చి 21 వ తేదీని వ్రాసిన పుత్తరమునకు నేను రాజీనామా నీయవలెననియే మీరు నిర్ణయించెడిట్లు యీ నెల (ఏప్రిల్) 5 వ తేదీని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నాకు వ్రాసెను.

అసహాయోద్యమము నవలంబించిన మిత్రులతో మైత్రిని వదులకొనవలెననియు పుత్తరం నిండ్లలోనుండి వెడలగొట్టవలెననియు ప్రభుత్వమువారి నిష్పాధించుట చాల అక్రమము అసంభవమని నేని సందర్భమున దావరము తీకుండ దెలుపుచున్నాను. ప్రభుత్వోద్యోగిలలో చాలమంది అసహాయోద్యమము లాభకరముగాదని మనః పూర్వకముగ నమ్ముచున్నారు. అటులే వారి బంధమిత్రులు పలువురు అసహాయోద్యమ పత్త్యుత్తమమని గూడ మనః పూర్వకముగ నే నమ్ముచున్నాను. రాజకీయములం దభిప్రాయ భేదము కలిగినంత మాత్రమున బంధమిత్రులను పతిత్యజించుట హింసాపూరిత అభిప్రాయ సుసారము కేవల మసంభవము. ప్రభుత్వోద్యోగిలు తమ విధులను చక్కగా నెఱవేర్చుటకు అసహాయవాదులతోడి మైత్రియు ఖద్దరును ధరించుటయు ఎట్టి అభ్యంతరమును కలిగింపజాలవు. ప్రభుత్వము వారిట్టి ఉత్తరపుట నిచ్చుటవలన తమకు స్పష్టము కలగకుండ చూచుకొనుటకు ప్రభుత్వోద్యోగిలు రుజువర్తనమును వదిలి కపటమార్గముల ననుసరించుట కతకాశమేర్పడును. ఇట్టి ఉత్తరపుటలన ప్రభుత్వసంకల్ప మిడేరదు.

నేను నామిత్రులను నిర్వర్తించుటలో ఏవిధముయిన లోపమును కలుగలేదని మండలాన్నితోద్యోగిలు తెలిపినను గూడ నన్ను రాజీనామా నివృత్తుట అనుచితము, అక్రమము అనియే నేను నమ్ముచున్నాను. నాకేదవి నిచ్చినపుడు దీనినుండి మిమ్మెరుదైన మాయిష్ట్యముసారము కారణములు తెలుపకుండ తొలగించెదమని మీరు వివరించి యుండలేదుగాన మరి 14 నెల్యవరకును నేను మానివేయనని మీరు తెలుపుటయే నాకు విధిమార్గమైనను కక్షిదారు డంగీకరించనపుడు లలంకిమున వానిపక్షమున వాదించుట నా ఆత్మగౌరవమునకును ప్రతిఘటనకు భంగకరములు గాన నేనిరాజీనామానుపంపితిని జోగయ్య పంతులుగారు వ్రాసిరి. (హిందూ).

ఈ నెల 14 వ తేదీ రాత్రి కొంతమంది పోకిరిబిల్లవారి ద్రుతుర్పు ఇండియా రైల్వే (గాలందు కాట్) కిరిగి తమెలువద్ద రైలుమార్గము ధ్వంసముచేయ ప్రయత్నించిరి. వాక్రమములు విఫలములయ్యెను. రైలుకట్టకు ఎట్టి అపాయము కలుగలేదు.

హైదరాబాదు వార్తలు

సైనికులలో సంచలనము

తమ ఆహారపదార్థములు మున్నగునవి సమముగ లేరని తమ కష్టనివారములను తెలియజేయుచు హైదరాబాదునందలి ఒకటి రెండు ఇంపీరియల్ సర్కిలు లాన్సర్స్ రెజిమెంటుకు చేరిన సైనికులు ఉన్నతాధికారులకు అట్టి పంపుకొనియొందిరి. ఈ అర్జీకి తగు జవాబునమ్ముటకు మునుపే తొందరపడి సైనికులు గడచిన గురువారము ఉదయం తమ ఉడుపులను ధరించుటను నిరాకరించిరి. నానుకమీషను ఆఫీసర్లు మాత్రము ఉద్యోగుల ఉత్తరవుల నుల్లంఘించలేదు. ఈ విషయము సైబాముగారికి తెలుపబడెను. ఉన్నతాధికారుల ఉత్తరవుల నుల్లంఘించువారిని తక్షణమే డిస్మిస్ చేయవలయునని సైబాముగారు ఉత్తరవు లాసంగిరి. అధికారుల రెంతచెప్పినను సైనికులు వారి మాటలను లక్ష్యపెట్టలేదు. 22వ తేదీ మధ్యాహ్నము 190 సైనికులు మధ్య సమయమునహాజరై తెలుపుకొనలేదు. ఈవిషయము సైబాముగారికి తెలుపగా తక్షణమే ఉత్తరవుల నియమలయిన వారు చెప్పిరి. ప్రధానసేనాధిపతియగు సర్ ఆఫ్సరుల్ ముల్కూగారు సైనికులను సమావేశపఱచి ఉన్నతాధికారుల

ఉత్తరవుల నుల్లంఘించినవారు డిస్మిస్ చేయబడుతురని అందర తెలియజెప్పిరి. సైనికుల తట్టికొట్టెము చేయలేదు గాని, డిస్మిస్ చేయబడిన వారివద్దనుండి ఉడుపులు ఆయుధములు పుచ్చుకొనవలసి వచ్చినపుడు మాత్రము మొదటిలాన్సర్స్ రెజిమెంటునకు చేరిన సైనికులుమాత్రము కొంచము ఆటంకము కలుగ జేసిరి. కడపటికి రెండు రెజిమెంటుల యందును 350 మంది సైనికులు డిస్మిస్ చేయబడిరి. ఈరెజిమెంటునకు చేరిన సైనికులు గడచిన యుద్ధమునందు ప్రశంసనీయమగు హైకోర్టుహామల ప్రకటించియుండిరి. వేల యవరాజుగాకు హైదరాబాదునకు వచ్చియున్నపుడు యీ రెజిమెంటుల యందలి సైనికులను ప్రత్యేకముగ ప్రశంసించి యుండిరి.

మృత్యుల శర్యటనము

గౌ. రామానాథశాస్త్రిగారు, కె. వి. రెడ్డివాయడగారు, సర్ పి. త్యాగరాజుశాస్త్రిగారు 24వ తేదీ కొడుకూడు చేరిరి. ఇచ్చట కోయంబత్తూరు జిల్లాబ్రాహ్మణేతర మహాసభ రెండవ సమావేశము జరుగును. ఈసభకు చాయటకు పిరువచ్చియుండిరి మహాసభ కార్యదర్శి సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు మరికొందరు ప్రేమనుకర్త పీరి కలసికొని తగు స్వాగత మొంగిరి.

ఆంధ్రవిద్యార్థిప్రచురణలు. ఆనంతపురము

ఆంధ్రజాతమున ఎంద రెన్నిగ్రంథములు స్థాపించినను, మాతృభాషలో నింకను కావలసినన్ని పుస్తకములు వెలువడలేదు. వినయము, శ్రాంతిపుస్తకములు చదువవలయుననిన యాపేక్ష సామాన్యజనులలోఁగూడ మిక్కిలిగా సతిశక్తియును చున్నది. ఇది శుభప్రారంభము. కాని విజ్ఞానప్రదములగు నానావిధగ్రంథములు సత్వముగ వెలువడకుండుట శోచనీయము.

ఆంధ్రదేశమున పండితు లెందరోగలరు. కవులు గూడఁబాలమంది తేకఁబోతేదు. యనదేశమున కిట్టిపుస్తకము లానశ్శక్తిములని పండితులకుఁ జెప్పి వ్రాయించువారును కవులువానిన పుస్తకములను ప్రయెరించి వ్యాపింప జేయువారును దిక్కున యగుటచే నెన్నియో గ్రంథములు వ్రాయబడకను, వ్రాసినవి ముద్రింపబడకను, నిలిచిపోయినవి.

అది గాక శాస్తాతరములనుండి యెన్నియో సద్గ్రంథములు తెలుగు చేయఁబడలేనియున్నవి. ఇందుక సామర్థ్యముగలవారందరును తమక క్త్యుత సారముటి కార్యమునకుఁ గడంగి దేశభాషలను బోషించుట విధియై యున్నది. కావున, మేము గూడ ఇప్పుడు ప్రజాసామాన్యమున కుపయోగకరము లగు ఆపూర్వగ్రంథములను పండితవర్గులచే వ్రాయించి ప్రచురించి మా యోగ్యతాన సారము భాషాసేవ జేయఁదలంఁచుకొన్నాము.

మా ప్రచురణాలయమునుండి రెండు మాసముల కొక గ్రంథముచొప్పున తప్పక వెలువడును. చందాశారు లగువారికి 0.8-0 ల వకున తదితరులకు 0.12-0 లకు ఒక్కొక్క పుస్తకము ఖరీదగును. పోషకులు సంకల్పరమునకు రు 5-0-0 రూపాయలు విరాళము చెల్లింపవలసి యుండును. వారిపేజులు ప్రతి పుస్తకముయొక్క ప్రథమ పుటమునందును ముద్రింపబడును. ఆంధ్రమహాశక్తి ము తెల్లరును మాకుఁ దోడ్పడ ప్రార్థింతులు. సి. ఓ. బి. రెడ్డి. బి. ఏ. సి. యల్. ఆధ్యక్షుడు, ఆనంతపురము.

“రాజపుత్ర స్త్రీలలో సుప్రసిద్ధురాలును బలవంతురాలు నగు”
మిస్ “తారాబాయి” సర్కసు

చెన్నపురి కోటమైదానమందలి డేరాలలో ప్రదర్శింతురు.
ప్రథమ ప్రదర్శనము:—1922 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 28-వ తేదీ శుక్రవారము రాత్రి 9.30 గంటలకు

మిస్ తారాబాయి.

150 బంగారుపతకములను
మహారాజులు, రాజులు,
రాణులు, అనేక గొప్ప
పుర్యోగస్థులవలన అనేక
యోగ్యతాపత్రములను
బహుమానము బడసినది.



50 మంది
ప్రదర్శనకారులు.

పుత్రువారు నక్షత్రమునంటి
వారు. ఇందులో, యిండియ
నులు, ఫిలిప్పైనులు, రష్య
నులు, జపాన్ వారు మొద
లగు అనేకమంది వింత వింత
ప్రదర్శనముల మొనరింతురు.

మృదానుకు రావట మిదియే ప్రథమము.
వచ్చిచూడుడు:—1. అభినవహేయ్యులన్ అనదగు తారాబాయిగారి అద్భుతమగు శక్తిని ప్రకటించు ప్రదర్శనములు సాటిలేనివి చెప్పవచ్చును. 2. భారతీయుల ఆశ్చర్యకరమగుచులు. 3. రష్యా జపానుదేశీయుల వింత దొంగ్గరి ఆటలు. 4. ప్రపంచమందలి ఆశ్చర్యకరమగు విషయములు.
ప్రవేశపు యములు:—4 కురీ లవైట్లకు 15-0-0. కుర్చీ 4-0-0. రిజర్వుకు 3. 1-వ క్లాసు 2-0-0. 2-వ క్లాసు 1-0-0. గ్యాలోరి 0-8-0. పరియెండ్లకుఁబడిన పిల్లలకు అర్ధచార్జీలు.
బాక్సుప్లాను హంటుకోర్డు వెస్టు కంపెనీజాను, బ్రాడ్వే రిటాకంపెనీలో నుండును.
A. K. Paul, Manager. A. M. G. Naidu, Agent. Tara Bai, Sole Proprietrix.
ఏజెంట్లు:—కె. యల్. ముత్తయ్యకంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం. 99, మద్రాసు.

నోటీసు
బెజవాడ డి॥ ము॥ కో॥ ఫయిల్
O. S. 169
1922

సూరా శీతయ్యనగరాలువాండ్లు
తూముక్తియ్యనగరాలు ప్రతివాదులు.
కృష్ణా డి॥ తరువూరు సుమిజివ్వరీ యిలాకా గోదాడు
గ్రామములోని ప్లయింట్లు పెక్కులు దాఖలు
(1) డి॥ నెం 300 రు, రు. 34-8-0 లు శిస్తుగల య 11-50
(2) డి॥ నెం 288 రు, రు. 15-2-7 లు శిస్తుగల య 7-58
(3) డి॥ నెం 290 రు, రు. 30-6-1 లు శిస్తుగల య 7-58
(4) డి॥ నెం 298 రు, రు. 27-1-11 లు శిస్తుగల య 13-56
నెం 107-2-7. మొత్తం య 47-83 పెంట్లు

గ్రామ సామూహపు బీటి భూములయందు వాదుల యొక్కయు 1 to 10-17 to 20 ప్రతివాదుల యొక్కయు గోసపీడు వివారు గంగాదేవిపాడు గ్రామ యావత్తుండి రయితులకు అనకల ప్రాప్తిన యెట్లను మేపు కొనుటకు మాత్రము కలిగియున్న జాయంటు హక్కు భుక్తములను స్థిరపర్చించి తంసుకు భంగకరము కలిగేలాగున బెజవాడ డి॥ మునసపు కోర్టువాదు O. S. 194/1919 రులో ప్యాను చేసిన డిక్రీనల్ అండ్ వాయిడ్ అని డిక్రీ చేయించుటకు శిప్రో ఆర్డరు 1, రూలు 8 ప్రకారం గంగాదేవిపాడు గ్రామస్తులందరి తనపున రిపజంటిటీపు కమిటీతో వాదులు పర్మిషన్ పొంది యీ దావాను దాఖలుచేసినారు గనుక యీ దావాలో మిగిలిన సదరు గ్రామస్తులలో యవరయినా వాదులుగా గాని ప్రతివాదులుగా గాని చేరి వాదన చేయవలయునన్నవారు ది 18-6-22 తేదిన బెజవాడ డి॥ మునసపు కోర్టులో హాజరు పిటిషన్ దాఖలు చేసుకొనవలసిని ప్లయింట్లు నకర్తు పెక్కు శక్తి సహా వాదుల తంపున బాక్సుప్లాను తల్లెపాటి వెంకటేశ్వరావు పంతులుగారి వద్ద యున్నవడును.

బెజవాడ } తుర్ల సాటి నెంకేశ్వరరావు,
10-8-22 } నానుల తంపున కాకేశ్వ.

మాతనజవిలి! గొప్ప లాభకరమైన అమ్మకము సరస మైనధర!!
వివాహములకు మాతన సరకులును వచ్చి యున్నవి.
ధరలు మిక్కిలి సరసము.
మాదుకొణములో చూచి విమ్మట తక్కిన జాగాలలో చూడండి.
బెనారస్, కాశీ సరిగ చీరలు రూ 30 మొదలు రూ 1000 వరకు పలుదినసులలో దొరకును.
బెంగళూరు, కంచీ, కొర్నాడు, కరాచి చీరలున్న సేలము, మధుర ఈస్థలములనుండి అంగ వస్త్రములున్న, 10 x 6, 8 x 8, 7 x 7, మూరలలో ధోవతులును తక్కువ ధరలకు దొరకును.
బొంబాయి స్వదేశి స్టార్సు, 40, 41, 42 రత్తను బజారు, మదరాసు.



వెంటుకలే అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దువ్వెనతో ఊడి రాకముననే త్వరపడుదు.

అంతవరకు రాలియవద్దు.

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది రిజల్టు చేయబడినది.

వెంటుకల కెట్టి రోగ మన్నను, రోగ మంద్య మన్నను, యిది దివ్యవధము.

వెంటుకలు చిట్లుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు.

మీ వెంటుకలు వరల యెప్పటి మెత్తదనమును గల్గి పట్టు వలె నుండి మెరుయుచుండును.

ఈ రోగాననే దీనిని పరిశీలించి చూడుము.

వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు.

కామినీయా రేలనూనె నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైన కేయము.

వెల బుడ్డి 1-కి 2-క రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని చోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది నుండు లమ్బావా రందరికడనున్న, సరకు లమ్బా వారికడను గూడ దొరుకును. తేటన్న.

సోలు యెజెంటు:-

ఆంగ్లొయిండియన్ డ్రగ్స్ కంపెనీ

కెమికలు కంపెనీ,

155 జమ్నామజీరు, బొంబాయి.

(126)

మలయచందనము

గనెరియా అను సెగరోగమునకు కుశారము.



పథ్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు. ఎటువైపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల సెగ రోగమును మూడు పూటలలో మాన్పును. శ్రీల కుసుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోపధము. (1251) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0

గంధర్వ సార్వసి, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

ఆయుర్వేదవైద్యసంగ్రహము

చెరక, శుశ్రుత, మతానుసారముగను, అనుభవ సిద్ధము గను, ములభ సాధ్యములగు 600 చికిత్సలను తెలుపు వైద్యగ్రంథము. దీనియందు సమస్తవ్యాధులకును, వైద్యని సహాయ మవ సరము లేకుండా చేయదగిన లఘుశరణాగములే గలవు. ప్రతి చారివద్దనుండ దగినది. 1 కి 1-4-0 వి. పి. చార్జీ 0-6-0 ఆయుర్వేదచరిత్ర వైద్య ఆరోగ్యవస్తువులు, కారీ, నిదాన చికిత్స మొదలగు విషయములను వ్రాయుచు చూప సంచికలగా ప్రకటించబడును. మూడి యొలికము. సం॥ చందా రు 2-8-0 వి. పి. 0-4-0 వెంటనే రోగిన రెంటికని రు 3-0-0 కు వి. పి. చేయబడును. (8851)-2

ఆయుర్వేద గ్రంథముడలి, పెరిడేపి నెల్లూరుజిల్లా.

“కాంతామదహరణి”

అను యునానీ వైద్యశాస్త్రప్రకారము తయారయిన ఇంగ్లీషుపుష్టికి దివ్యమైన లేహ్యము. దీనిని నేవించుటచే, నిస్సత్తున, లేపనకైలేమిండుట, స్వప్నమందు స్థలము, రతిలో శీఘ్రస్థలము, కాల్పచేతులు లాగుట, పోగొట్టి విశ్వయావన సుఖము నిచ్చును. సగృహయందు యేల సిగ్గు పడెదవు? దీనిని నేవించి స్వర్గముఖములను పొందుము. పథ్యములేదు. పరిశీలించి చూచిన మీకే తెలియును. వెల 1 డబ్బా 4-0-0

ఆంధ్రప్రతికా చదువరులకు రూ॥ 3-0-0 మాత్రమే.

తామరమందు:- నేడే తామర, గజచర్మము, తామరలకు అమోఘము వెల డబ్బీ 0-3-0

ది రెడ్డి ల. డు కంపెనీ, గోపాలపురం,

[8888] కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జకి మంచిది డబ్బీ -కి 0-3-0 మాత్రమే.

అశేకయెండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సారులు రాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాట వ్రాసియున్నారా దీనిని రాచిన మంటయిండిను. చర్మము నలు పెక్కుడు.

అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి, మదరాసు.

చ్యవనప్రాశ్యలేహ్యము

చరకసంహిత - రసాయనప్రకరణము

చ్యవన ప్రాశ్య లేహ్యము బలము నిచ్చును. కాన, శ్వాసరోగములలో మహాసాధము. స్వరభంగమును పోగొట్టును. శ్వాసరోగములలో ఉండే రోగములను పోగొట్టి వాటికి బలము గలిగించును. ప్లాగ్రోగమును పోగొట్టి బలముగలిగించును. వాతరక్తము (అనగా మోకాళ్ల) మీదను, మోచేతులమీదను పుట్టినవచ్చులు, పొట్టులు పోగొట్టును. (మంగళ)

చ్యవనప్రాశ్య లేహ్యము మాత్రములోనుండే రోగములను పోగొట్టి, మాత్రమును కుగ్రహరచును.

చ్యవనప్రాశ్య లేహ్యము కుగ్రములోఉండే రోగమును పోగొట్టి ధాతువృద్ధిని గలిగించును.

చ్యవనప్రాశ్య లేహ్యము ఊచించినవారలకు పుష్టి నిచ్చును. గాయముచేత కృశించినవారికు బలము గలిగించును. వృద్ధులయొక్క ముసలికనమును పోగొట్టి వనయావనము నిచ్చును. బాలలకు కఠినము పుష్టిని గలిగించును.

చ్యవనప్రాశ్య లేహ్యము - రసాయనము.

వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధర్మము.

10 తులముల వెల రూ॥ 1.

40 తులముల వెల రూ॥ 8.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకవలి బి. పి. ఎం. బి. పి. యం.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్

19 హరిన్ రోడ్డు మాంటూరోడ్డు మదరాసు.

(8166) క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మీకు నువ్వనడ ప్రశ్నము, లేక ఆత్మక కావలసినప్పుడు “ఓటో దిల్ బహారు” కు వ్రాయుదు. ఇది రిజల్టు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది. 1 డబ్బా బుడ్డి 1-కి 2-క రూ 2-0-0 1 డబ్బా ” ” 0 12-0 1 డబ్బా ” ” 0-8-0 కొన్ని చుక్కలు చేతి రుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన వాసన చుట్టుప్రక్కలకు వ్యాపించును.

పత్తము. బీజ్ బండ్ పులుపునర్జితం. దురభ్యాసములవల్ల కల్గిన నపుంసకత్వము తప్పక నివారించును. శీఘ్రస్థలనమగ్నవారు భోజనమునకు ముందు (బీజ్ బండ్) 2-క మోతాదు పుచ్చుకొనిన వెంటనే గుణము తెలియను. నపుంసకత్వము సంధినించినవారికి రోజులు మందుచాలును. మందు పుచ్చుకొని విషము డబ్బితో పంపబడును. డబ్బీ 1-కి రు 3-0-0 లు వి. పి. ఖర్చులు వేరు. ధన్యవేది బోషధాలయము, 38 ఎనవత్ మిత్రియామెదలి వీధి మదరాసు. (22)

ముఖ్యగవనింపు
1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్చబడినవి.
The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.
Elphinstone Road, Bombay.
ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి సమృద్ధముగాను, తప్పక గుణము నిష్పూర్ణమును ఆయుర్వేద బోషధములను తయారు చేయుచున్నాము.
హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.
వై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో ధరల పట్టి పంపబడును.
జాండూ వర్క్స్ స్యూటికల్ వర్క్స్
ఆయుర్వేద బోషధముల జేయువారు
(888) బొంబాయి నెం 13.
ది ఆంధ్ర ఇంజనీరింగ్ ప్రెసింగు కంపెనీ, ఛోల్ ఏజెంటు: కాకినాడ.

ఆంధ్ర గుణిం ఆంధ్ర గుణిం
ధరతేఖడమున అనేకస్వల్పపతకములును, మొదటితరగతి యోగ్యతాప్రతీకములును బొందిన **వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యగారి**
రక్తశోధక
చర్మరోగములకు అమృతము వంటిది. మొటిమలు, మరుపులు, మేహబాదలు, గండ మాలలు, సహమేహము, రసవట్లు, మేహవారి శోషులను పోగొట్టును. చెడుకర్మమును యాపు మాపును. రక్తమును కుగ్రహరచి కఠినమునకు ఆరోగ్యమును పాచ్చించును. వెల బుడ్డి 1-కి రూ 3.
చ్యవనప్రాశ్య
కఫరోగులకు వర్తనపాదిని. చిరకాలపు దగ్గును, ఉబ్బునపు దగ్గును, తుయ దగ్గులను, పోగొట్టుటలో ప్రత్యేకమైనది. గుండె కాయకు ఉపిరిపిత్తులకు యెక్కువ బలమును గలిగించును. కఫము జలుబుచే బాధపడువారికి అమృతము వంటిది. వెల డబ్బీ 1-కి రూ 3.
వజ్రదంతచూర్ణము
ప్రతినిత్యము దీనితో దంతధావనము జేసిన దంతములకు మంచి పలుకృత్యము నిచ్చును. వెల డబ్బీ 0-4-0 అకాలం
ఆయుర్వేదాశ్రమం,
41, ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి. మదరాసు.
తంబిలిసాను:- పండిట్ - మదరాసు.